

POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Rok 6 Nr 20
grudzień 2002

PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

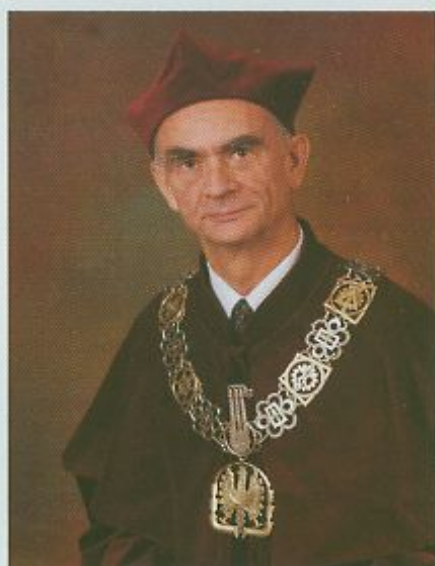
Rektor Politechniki Częstochowskiej
prof. dr hab. inż. Henryk Dyja

Prorektor ds. nauki
prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron

Prorektor ds. nauczania
dr hab. inż. Andrzej Rusek prof. PCz.

Prorektor ds. rozwoju i współpracy z zagranicą
prof. dr hab. inż. Józef Koszkuł

Dyrektor administracyjny
mgr Marek Rembisz

W Nowym, 2003 Roku Pracownikom,
Studentom oraz wygotliim Czytelnikom
życze wszelkiej pomyslnosci

Henryk Dyja

Spis treści

Przemówienie inauguracyjne	2
Władze Uczelni	4
Sylwetki władz Uczelni	5
Program działania na lata 2002-2005	7
Insignia rektorskie	10
Honorowy doktorat	14
Jubileusze	17
Konferencje, sympozja, wystawy	20
Z życia Uczelni	26
Awanse naukowe	29
Pożegnania	33
Podróże kształcą	36
Spotkania muzyczne	40

Drodzy Czytelnicy,

Trzymają Państwo w ręku 20. numer czasopisma, wydany po ponad półrocznej przerwie. Prezentowane w nim artykuły i informacje obejmują czas przelomu dwóch kadencji Władz rektorskich.

Nie udało nam się poświęcić odpowiednio dużo uwagi i miejsca wszystkim ważnym wydarzeniom, które zaszły w tym okresie w naszej Uczelni. Niektóre artykuły musiały na razie pozostać w tece redakcyjnej - ich autorów bardzo przepraszam, licząc, że nie zniechęcą się do dalszej współpracy z Redakcją (w częściowo zmienionym składzie).

Najbliższe trzy lata są w rękach nowo wybranych Władz. Prezentujemy więc kierownictwo Uczelni - rektora, prorektorów i dziekanów, a także założenia programowe na obecną kadencję. Oby wszystkie wydarzenia naukowe i podejmowane przez nasze Władze działania w znaczący sposób wpływały na rozwój i umacnianie pozycji Politechniki Częstochowskiej w kraju i za granicą.

Z okazji zbliżających się Świąt oraz Nowego, 2003, Roku wszystkim Czytelnikom Redakcja życzy, aby spełniło się to, czego najbardziej pragną dla siebie i swoich najbliższych

Redaktor naczelna

POLITECHNIKA
CZĘSTOCHOWSKA
PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

Rok 6 Nr 20 Grudzień 2002

Pod patronatem rektora
prof. dra hab. inż. Henryka Dyja

Redaktor naczelna
Danuta Kulesza

Sekretarz redakcji
Urszula Kula

Współpraca przy wydaniu numeru 20
Piotr Boral, Aleksander Gąsior,ski,
Henryk Katowicz-Kowalewski, Janusz Kołodziejski,

Stanisław Kruszyński, Janusz Miller,
Marek Rabenda, Jarosław Rajczyk,
Sławomir Rożanow, Bogumiła Szyca,
Janusz Wilczyński, Izabella Zawisza

Przygotowanie materiałów do druku
Małgorzata Polak, Zdzisława Tasarz,
Lucyna Żyła

Projekt okładki
Marek Zakrzewski

Zdjęcia
Marian Sztajner
Leszek Pilichowski
Borysław Kulesza
autorzy artykułów
ze zbiorów Uczelni i wydziałów

PL ISSN 1428-7633

ADRES REDAKCJI
ul. J.H. Dąbrowskiego 69
42-201 Częstochowa
tel. (0-34) 325 02 51, 361 28 55
fax (0-34) 361 28 55
e-mail: kulesza@adm.pcz.czyst.pl

Na okładce prof. Ryszard Tadeusiewicz

Zastrzega się prawo do skracania
i opracowywania artykułów
oraz zmiany tytułów

Nakład 1000 egz.

Druk
Częstochowskie Zakłady Graficzne S.A.

5 października 2002 roku JM Rektor prof. zw. dr hab. inż. Henryk Dyja rozpoczął uroczystą inaugurację 54. roku akademickiego w Politechnice Częstochowskiej. Poniżej przedstawiamy treść przemówienia inauguracyjnego

**Wysoki Senacie,
Szanowni Państwo,
Drodzy Studenci,**

serdecznie witam na 54. inauguracji roku akademickiego w Politechnice Częstochowskiej. Jest to także początek nowej 3-letniej kadencji władz akademickich. U progu XXI wieku Uczelnia - największa w regionie - prezentuje się jako nowoczesna, dobrze wyposażona szkoła wyższa o bogatej ofercie edukacyjnej i wysokim poziomie nauczania. Dzięki potencjałowi badawczemu i kadrowemu Politechnika Częstochowska posiada określoną pozycję na mapie naukowej Polski i Europy, o czym świadczą realizowane programy międzynarodowe i regionalne, szeroki krąg kontaktów z instytucjami w kraju i za granicą, a także efekty prowadzonej współpracy naukowo-badawczej.

Zasada konkurencyjności stała się w Polsce bardzo ważnym elementem zarówno polityki naukowej, jak i edukacyjnej. Dlatego, ciesząc się z osiągnięć, mamy świadomość, jak intensywnie musimy zabiegać o dalsze podnoszenie prestiżu Uczelni i jej kondycję finansową. Ciągłe obniżanie dotacji dydaktycznej to konieczność pełniejszego wykorzystania innych możliwości pozyskiwania środków - w ramach projektów badawczych i celowych, od zlecniodawców, a szczególnie z budżetu ramowych programów Unii Europejskiej.

Szanowni Państwo,

dzisiejsza obecność znamienitych gości reprezentujących region częstochowski jest dowodem na to, że Politechnika swą ponad półwieczną historią wpisała się w strukturę miasta. Głównie poprzez naszych absolwentów - oni to przecież, w dużej mierze, tworzą kadrę wysokiej klasy specjalistów w gospodarce i przemyśle, są wśród polityków i parlamentarzystów oraz zarządzających naszym miastem i regionem.

Wszystkim nam zależy, aby Częstochowa - straciwszy status miasta wojewódzkiego - nie pozostała w tyle za dużymi ośrodkami akademickimi. Mam nadzieję, że Państwa determinacja oraz wola tworzenia uniwersytetu, połączona z zasobami intelektualnymi naszej Uczelni, możliwościami naukowo-badawczymi, a także chęcią współdziałania z naszej strony, pozwolą - w nie-dalekiej przyszłości - na osiągnięcie sukcesu.

Musimy przecież sprostać oczekiwaniom młodzieży, która - wobec coraz większych trudności na rynku pracy - poszukuje nowych, atrakcyjnych kierunków studiów, nie tylko o profilu technicznym. Dlatego tak ważnym w dziedzinie edukacji zadaniem dla naszej Uczelni jest kształcenie specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii, warunkujące dalszy rozwój kraju w strukturach europejskich.

Jakość nauczania jest bardzo ważna. Celem Porozumienia Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych jest wprowadzenie systemu akredytacji, któremu poddawane będą kierunki studiów. Zadaniem szkół wyższych przystępujących do Porozumienia będzie przestrzeganie standardów gwarantujących pożądany poziom kształcenia. W Politechnice Częstochowskiej trwają zaawansowane prace nad zastosowaniem systemu punktowego oceny studiów, który obowiązuje w większości uczelni państw Unii Europejskiej.

Szanowni Państwo,

aby coraz skuteczniej realizować zadania, jakie ma przed sobą Politechnika Częstochowska w sferze dydaktyki, badań naukowych, rozwoju kadry, wymagane jest zaangażowanie i intensywna praca kadry kierowniczej, Senatu Uczelni, jej pracowników i studentów.

Deklarujemy także gotowość współpracy z władzami miasta, regionu, jednostkami gospodarczymi i z tymi, którym w działaniu może być pomocny potencjał intelektualny naszej kadry naukowej, a także wypracowywane u nas nowe technologie.

Duże możliwości w tym zakresie daje nam znowelizowana Ustawa o szkolnictwie wyższym, w której przewidziano tworzenie oddziałów zamiejscowych przez uczelnie akademickie.

Przyjęta w czerwcu tego roku „Deklaracja Ministra Nauki oraz Wojewodów i Marszałków Polskich Województw” otwiera duże możliwości dofinansowania przez Komitet Badań Naukowych (w granicach 5 mln zł) projektów celowych w zakresie przygotowania Innowacyjnych Strategii Regionalnych.

Mam nadzieję, że wykorzystamy szansę, aby - w procesie integracji z państwami Europy - zapewnić naszemu regionowi stabilny rozwój.

A oto jak przedstawia się nasza Uczelnia w świetle danych liczbowych.

Mamy 6 wydziałów, w tym 3 z pełnymi prawami akademickimi. W 5 dyscyplinach naukowych posiadamy prawo do nadawania stopnia doktora habilitowanego, a na 7 - do nadawania stopnia doktora nauk technicznych lub ekonomicznych. Politechnika Częstochowska zatrudnia 800 nauczycieli akademickich, w tym 174 profesorów i 4 doktorów habilitowanych na stanowisku adiunkta. W ostatnim roku 3 osoby otrzymały tytuł profesora.

Z roku na rok promujemy większą liczbę doktorów i doktorów habilitowanych. Obecnie w Uczelni mamy około 400 osób na studiach doktoranckich, prowadzonych na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej, Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki oraz Inżynierii i Ochrony Środowiska.

Ogółem Politechnika zatrudnia około 1390 pracowników.

Obserwuje się coraz większe zainteresowanie kadry naukowej składaniem do Komitetu Badań Naukowych wniosków o finansowanie projektów badawczych. W tym roku w Uczelni realizowanych jest 95 grantów. Otrzymane z tego tytułu środki finansowe przyczyniają się do wzrostu nakładów ponoszonych na badania naukowe, wyjazdy zagraniczne i zakup aparatury.

W minionym roku akademickim zrealizowano 540 wyjazdów zagranicznych. Komisja Europejska po raz kolejny przyznała Politechnice Częstochowskiej środki na realizację Programu SOCRATES-ERASMUS. W ubiegłym roku w programie tym uczestniczyło 36 studentów naszej Uczelni, wyjeżdżając do 11 partnerskich ośrodków zachodnioeuropejskich. Rok akademicki 2001/2002 był też pierwszym rokiem realizacji projektu SOCRATES - GRUNDTVIG, zatytułowanego „Innowacje poprzez dialog”, skierowanego do osób bezrobotnych. Koordynatorem projektu jest instytucja z Danii. Partnerem jest również Radio ECCA z Hiszpanii. Projekt będzie kontynuowany w roku akademickim 2002/2003.

Ważnym elementem i miernikiem rozwoju kadry jest także jej udział w konferencjach, sympozjach i seminariach. W poprzednim roku akademickim pracownicy Uczelni wzięli udział w 670 konferencjach krajowych, a na 177 konferencji zagranicznych wyjechało 395 osób, reprezentując dorobek naukowo-badawczy Politechniki Częstochowskiej.

W roku akademickim 2001/2002 Politechnika Częstochowska zgłosiła do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej 8 wynalazków i uzyskała w tym czasie 7 patentów. Ogółem posiadamy 386 opatentowanych wynalazków i zarejestrowanych wzorów użytkowych, a kolejne 34 zgłoszenia znajdują się w Urzędzie Patentowym na etapie oceny. Zdaję sobie jednak sprawę, iż w dobie potrzeby rozwoju gospodarki, a przede wszystkim ukierunkowania jej na innowacyjność, musimy dołożyć wszelkich starań, aby prowadzone u nas badania naukowe znajdowały coraz szersze zastosowanie w praktyce.

Podstawowym zadaniem szkoły wyższej jest nauczanie i wychowanie młodzieży studenckiej. Chciałbym poinformować, że nowy rok akademicki przywita około 22 000 studentów, którzy będą zdobywać wiedzę na 14 kierunkach studiów.

W dniu dzisiejszym po raz pierwszy Gaudeamus rozbrzmiewa dla 6200 studentów przyjętych na pierwszy rok studiów dziennych, zaocznych i uzupełniających magisterskich.

Drodzy Studenci,

Chciałbym, aby Uczelnia stała się Waszym drugim domem, który otacza się szacunkiem, dba o jego dobre imię, troszczy o mienie.

Studenci Politechniki Częstochowskiej - w imię dobrego pojętego partnerstwa władz Uczelni i Samorządu - współuczestniczą w podejmowaniu decyzji w sprawach związanych ze studium.

Nie tylko młodzież akademicka, pracownicy, ale także społeczność miasta coraz chętniej korzysta z oferty rozrywkowej i sportowej, działających w Politechnice klubów oraz instytucji kulturalnych. A jest w czym wybierać. Tworzone jest Centrum Kultury Studenckiej. Po ubiegłorocznym zwycięstwie w plebiscycie „Gazety Wyborczej” *Najlepsi w kulturze* należy tylko życzyć dalszej, równie udanej promocji działalności studenckiej.

Od 5 lat działa u nas Chór Akademicki *Collegium Cantorum*, należący do najlepszych zespołów, o czym świadczą liczne, główne nagrody przywożone z konkursów krajowych i zagranicznych. Chór, który koncertował w większości krajów europejskich, w Stanach Zjednoczonych i w Chinach, ma ambitne plany również na ten rok.

Sport i rekreacja to domena Akademickiego Związku Sportowego. Na uznanie zasługuje przede wszystkim zespół piłki siatkowej kobiet, a także sekcje koszykówki i siatkówki męskiej, zajmujące czołowe lokaty w ogólnokrajowych rozgrywkach.

Młodzi ludzie mogą także rozwijać swe zainteresowania pozanaukowe w wielu sekcjach sportowych, klubie filmowym, uczestniczyć w imprezach o charakterze rekreacyjnym.

Władze rektorskie będą wspierać inicjatywy Samorządu oraz organizacji studenckich, mające na celu rozwijanie zainteresowań młodzieży akademickiej.

Drodzy Studenci,

Życzę Wam, abyście - po latach spędzonych w Uczelni - wyszli z niej z bagażem rzetelnej wiedzy, doświadczeń i umiejętności, ale także radości i ciekawości świata. Nauczycielom akademickim i wszystkim pracownikom życzę pomyślności oraz wytrwałości w dążeniu do realizacji swoich planów i zamierzeń.

Szanownym Gościom, którzy zechcieli wziąć udział w naszej uczelnianej uroczystości inauguracyjnej, serdecznie dziękuję.

KADENCJA 2002-2005

WŁADZE AKADEMICKIE

Rektor	prof. dr hab. inż. Henryk Dyja
Prorektor ds. nauki	prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron
Prorektor ds. nauczania	dr hab. inż. Andrzej Rusek prof. PCz.
Prorektor ds. rozwoju i współpracy z zagranicą	prof. dr hab. inż. Józef Koszkuł

WYDZIAŁ INŻYNIERII MECHANICZNEJ I INFORMATYKI

Dziekan	dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr hab. inż. Norbert Szczygiol prof. PCz.
Prodziekan ds. nauczania	dr inż. Kazimierz Łyczko
Prodziekan ds. studiów zaocznych i wieczorowych	dr Marek Ładyga

WYDZIAŁ INŻYNIERII PROCESOWEJ, MATERIAŁOWEJ I FIZYKI STOSOWANEJ

Dziekan	dr hab. inż. Jerzy Siwka prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr hab. inż. Jerzy Wysłocki prof. PCz.
Prodziekan ds. nauczania	dr hab. inż. Lech Szecówka
Prodziekan ds. studiów zaocznych i wieczorowych	dr inż. Elżbieta Łabuda

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

Dziekan	dr hab. inż. Andrzej Roman prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr inż. Jan Szczygłowski
Prodziekan ds. nauczania	dr inż. Zdzisław Szymański
Prodziekan ds. studiów zaocznych	dr inż. Janusz Sowiński

WYDZIAŁ INŻYNIERII I OCHRONY ŚRODOWISKA

Dziekan	dr hab. inż. Marta Janosz-Rajczyk prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr hab. inż. Adam Kisiel prof. PCz.
Prodziekan ds. nauczania	dr inż. Marek Janik
Prodziekan ds. studiów zaocznych i wieczorowych	dr inż. Lidia Dąbrowska

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA

Dziekan	dr hab. inż. Sławomir Kosiński prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr hab. inż. Stanisław Syguła prof. PCz.
Prodziekan ds. nauczania	dr inż. Jacek Halbiniak

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA

Dziekan	dr hab. Janusz Szopa prof. PCz.
Prodziekan ds. nauki	dr hab. Alfreda Zachorowska prof. PCz.
Prodziekan ds. nauczania	dr Jerzy Lech Czarnota
Prodziekan ds. studiów zaocznych magisterskich uzupełniających	dr Dorota Jelonek
Pełnomocnik dziekana ds. studiów zaocznych inżynierskich	dr Iwona Iskierka
Pełnomocnik dziekana ds. studiów zaocznych licencjackich	dr Anna Bazan

CZŁONKOWIE SENATU

Przewodniczący prof. dr hab. inż. Henryk Dyja

Członkowie:

Prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron
 Dr hab. inż. Andrzej Rusek prof. PCz.
 Prof. dr hab. inż. Józef Koszkuł
 Dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz.
 Dr hab. inż. Jerzy Siwka prof. PCz.
 Dr hab. inż. Andrzej Roman prof. PCz.
 Dr hab. inż. Sławomir Kosiński prof. PCz.
 Dr hab. Janusz Szopa prof. PCz.
 Dr hab. inż. Marta Janosz-Rajczyk prof. PCz.

Przedstawiciele nauczycieli akademickich profesorów i doktorów habilitowanych

Dr hab. inż. Eugeniusz Mazanek prof. PCz., WIMiI
 Prof. dr hab. inż. Bohdan Mochacki, WIMiI
 Prof. dr hab. inż. Ryszard Parkitny, WIMiI
 Dr hab. inż. Roman Wyrzykowski prof. PCz., WIMiI
 Prof. dr hab. inż. Zygmunt Nitkiewicz WIPMiFS
 Dr hab. inż. Kazimierz Dziliński prof. PCz., WIPMiFS
 Dr hab. inż. Włodzimierz Derda prof. PCz., WIPMiFS
 Dr hab. inż. Zbigniew Konopka prof. PCz., WIPMiFS
 Prof. dr hab. inż. Zygmunt Biernacki, WE
 Dr hab. inż. Roman Janiczek prof. PCz., WE
 Prof. dr hab. inż. January Bień, WliOŚ
 Prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak, WliOŚ
 Dr hab. inż. Stanisław Borkowski prof. PCz., WZ
 Dr hab. Alfreda Zachorowska prof. PCz., WZ
 Prof. dr hab. Eugeniusz Gurgul, WZ
 Prof. dr hab. Aleksander Katkow, WZ
 Dr hab. inż. Stanisław Syguła prof. PCz., WB

Przedstawiciele pozostałych nauczycieli akademickich

Mgr inż. Kwiryn Wojsyk, WIMiI
 Dr inż. Kazimierz Łyczko, WIMiI
 Dr Andrzej Ślęzak, WIPMiFS
 Dr inż. Aleksander Gąsior, WE
 Dr Dorota Nowak, WliOŚ
 Dr Jerzy L. Czarnota, WZ
 Dr inż. Aleksandra Repelewicz, WB

Przedstawiciel doktorantów

Mgr inż. Krzysztof Sadurski, WIPMiFS

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego

Wojciech Igras, przewodniczący Uczelnianego Samorządu Studenckiego
 Janusz Czarnocki, przewodniczący Samorządu Studenckiego, WIMiI
 Anna Majer, przewodnicząca Samorządu Studenckiego WIPMiFS
 Agnieszka Gazdecka, przewodnicząca Samorządu Studenckiego WE
 Michał Wolski, przewodniczący Samorządu Studenckiego WB
 Paweł Czajka, przewodniczący Samorządu Studenckiego WZ
 Aleksandra Ujma, przewodnicząca Samorządu Studenckiego WliOŚ

Przedstawiciele pracowników Uczelni

niebędących nauczycielami akademickimi
 Mgr Marek Rembisz, dyrektor administracyjny
 Barbara Świerczyńska, WIMiI
 Julian Dołowacki, WZ

Osoby uczestniczące w posiedzeniach Senatu z głosem doradczym

Małgorzata Sierżant, p.o. Kwestora
 Mgr Małgorzata Hankiewicz, dyrektor Biblioteki Głównej
 Mgr Bogusława Szczerba, przewodnicząca NSZZ „Solidarność”
 Dr inż. Janusz Rak, przewodniczący ZNP
 Mgr Grażyna Mączyńska-Śpiewak, specjalista ds. organizacji i zarządzania
 Mgr Bogdan Ćwikliński, radca prawny

REKTOR**prof. dr hab. inż. Henryk Dyja**

Po ukończeniu studiów w 1971 roku na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej podjął pracę w Zakładzie Przeróbki Plastycznej Metali tej uczelni jako asystent stażysta. W latach 1974-1977 był słuchaczem Studium Doktoranckiego na Wydziale Metalurgicznym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie uzyskał stopień doktora nauk technicznych. W 1977 roku został adiunktem. W 1990 roku przedłożył pracę habilitacyjną na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej, którą obronił, uzyskując stopień doktora habilitowanego nauk technicznych. Na mocy uchwały Senatu Politechniki Częstochowskiej z 1992 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki Częstochowskiej. W 1998 roku prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał drowi hab. inż. Henrykowi Dyj tytuł profesora nauk technicznych. Od stycznia 2000 roku pracuje na stanowisku profesora zwyczajnego.

W 2001 roku prof. Henryk Dyja otrzymał tytuł Akademika Honorowego Akademii Nauk Szkół Wyższych Ukrainy. W tym samym roku otrzymał tytuł doktora honoris causa Narodowej Akademii Metalurgicznej Ukrainy w Dniepropietrowsku.

Przebywał na wielu stażach naukowych, m.in. w Stanach Zjednoczonych, Brazylii, Szwecji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Rosji, Chinach, Czechach i na Ukrainie.

W latach 1990-1996 był prodziekanem ds. nauki, a od 1996 do sierpnia 2002 r. dziekanem Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej (dawniej Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej).

Jest członkiem Senatu PCz. od 1990 roku, członkiem Komitetu Metalurgii i Komitetu Nauki o Materiałach PAN oraz wielu towarzystw naukowych i technicznych, m.in.: European Scientific Association for Metal Forming w Paryżu, Wire Association International w Bostonie oraz Iron & Steel Society w Warrendale. Jest członkiem zarządu Oddziału SITPH w Częstochowie. Przez wiele lat pełnił funkcję prezesa Zakładowego Koła SITPH przy Politechnice Częstochowskiej. Od 2001 roku jest prezesem Częstochowskiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa.

Jest organizatorem wielu konferencji oraz bierze w nich czynny udział zarówno w kraju, jak i za granicą.

Jest autorem oraz współautorem 303 artykułów i publikacji, w tym 31 książek i rozdziałów książkowych, również 5 patentów, 10 wniosków racjonalizatorskich, a także ponad 320 opracowań i projektów niepublikowanych.

Za swoją działalność dydaktyczno-wychowawczą, naukową i organizacyjną był wielokrotnie nagradzany

nagrodami, m.in.: Rektora Politechniki Częstochowskiej oraz Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Jest Kawalerem Orderu Odrodzenia Polski.

W kwietniu tego roku Uczelniane Kolegium Elektorów wybrało prof. dra hab. inż. Henryka Dyję na stanowisko rektora Politechniki Częstochowskiej na kadencję 2002-2005.

PROREKTOR ds. NAUKI**prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron**

Tytuł magistra uzyskała w 1973 roku. W latach 1973-1975 pracowała w Zakładach Włókienniczych w Poraju.

W 1975 roku została zatrudniona jako asystentka na Politechnice Częstochowskiej. W 1981 roku uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w Akademii Ekonomicznej w Katowicach. W tej samej uczelni w 1991 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego. W 2002 roku otrzymała tytuł profesora.

W latach 1991-1992 była kierownikiem Katedry Organizacji i Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, następnie w latach 1993-1996 zastępcą dyrektora Instytutu Zarządzania. W kadencji 1996-1999 pełniła funkcję dziekana Wydziału Zarządzania, a w kadencji 1999-2002 była prorektorem ds. rozwoju i współpracy z zagranicą. Od 1999 roku jest kierownikiem Katedry Analizy Ekonomicznej i Logistyki.

Przebywała na wielu stażach krajowych i zagranicznych, m.in.: w Fabryce Obrabiarek Ciężkich „Ponar” w Zawierciu, Zjednoczeniu Przemysłu Obrabiarkowego w Warszawie, Południowym Okręgu Energetycznym w Katowicach, Delegaturze Energetyki i Węgla Brunatnego w Katowicach, w Ośrodku Przemysłowym TATABANYA na Węgrzech, Uniwersytecie Technicznym w Grazu w Austrii, University Collage Cork w Irlandii, Carbondale University Illinois w USA, Technical University Sydney w Australii, Katholieke Universitet Leuven w Belgii.

Dorobek naukowy obejmuje ponad 100 publikacji w formie monografii, skryptów, artykułów i referatów, które ukazały się w kraju i za granicą. Uczestniczyła w takich programach międzynarodowych, jak: TEMPUS, Sokrates, Leonardo da Vinci.

Kieruje grantami krajowymi i międzynarodowymi lub czynnie w nich uczestniczy. Jest organizatorką wielu konferencji i seminariów naukowych, recenzentką 14 prac doktorskich, jednej habilitacyjnej, kilkunastu monografii i projektów KBN.

Na kadencję 2002-2005 prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron została wybrana prorektorem ds. nauki.

PROREKTOR ds. NAUCZANIA **dr hab. inż. Andrzej Rusek prof. PCz.**

Andrzej Rusek urodził się w 1948 w Częstochowie. Ukończył Techniczne Zakłady Naukowe Górnictwa Rud w Częstochowie, a następnie Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej.

Od ukończenia studiów w 1972 roku nieprzerwanie pracuje na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej - początkowo jako asystent, starszy asystent, następnie adiunkt, a obecnie - profesor nadzwyczajny. Stopień naukowy doktora nauk technicznych w specjalności maszyny elektryczne uzyskał w 1980 roku w Instytucie Układów Elektromaszynowych Politechniki Wrocławskiej za pracę doktorską pt. „Stan dynamiczny liniowego silnika indukcyjnego z zewnętrzną częścią wtórną”. Stopień naukowy doktora habilitowanego otrzymał w 1989 roku w Katedrze Maszyn Elektrycznych Moskiewskiego Instytutu Energetycznego za pracę habilitacyjną pt. „Stany dynamiczne liniowych elektromechanicznych przetworników energii”.

Podczas prawie 30-letniej pracy w Politechnice Częstochowskiej pełnił liczne funkcje kierownicze, w tym w latach 1982-1986 i 1993 - do chwili obecnej kierownika Zakładu Maszyn i Napędów Elektrycznych, w latach 1986-1988 zastępcy dyrektora Instytutu Elektroniki Przemysłowej, w latach 1990-1993 prodziekana Wydziału Elektrycznego, w latach 1993-1996 i 1996-1999 dziekana tego Wydziału, a w okresie 1999-2002 oraz w obecnej kadencji prorektora ds. nauczania.

Działalność naukowa profesora Andrzeja Ruska skupia się wokół modeli matematycznych do analizy stanów dynamicznych wielomaszynowych układów napędowych, symulacji stanów dynamicznych metodami numerycznymi, prototypowych motoreduktorowych układów napędowych oraz asynchronicznych maszyn indukcyjnych specjalnego wykonania.

Jest autorem lub współautorem 95 publikacji naukowych w czasopiśmie zagranicznych, krajowych i materiałach konferencyjnych oraz autorem i współautorem 5 patentów. Kierował i współuczestniczył w 30 pracach naukowo-badawczych, w tym prowadził 4 tematy w zakresie problemów rządowych. Kierował także tematami resortowymi, projektem celowym oraz licznymi pracami wdrożeniowymi.

Działalność dydaktyczna profesora Andrzeja Ruska obejmuje m.in. wykłady i zajęcia seminaryjne z teorii maszyn elektrycznych oraz ich projektowania. Jest promotorem 2 prac doktorskich.

Ma wybitne osiągnięcia w zakresie prototypowych rozwiązań układów napędowych, ze szczególnym uwzględnieniem hutniczych samotoków linii transportowych, do których można zaliczyć m.in. opracowanie teoretyczne, projektowe oraz uruchomienie produkcji dotychczas niewytwarzanych w kraju indukcyjnych silników samotokowych i motoreduktorów zębatych

o konstrukcji samonośnej, liczne prototypy indukcyjnych maszyn specjalnego wykonania, w tym silniki do układu napędowego reaktora procesu polimeryzacji.

Za osiągnięcia naukowo-badawcze otrzymał 6 nagród Ministra, w tym nagrodę indywidualną Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za pracę doktorską oraz nagrodę indywidualną Ministra Edukacji Narodowej za pracę habilitacyjną oraz liczne nagrody indywidualne i zespołowe Rektora Politechniki Częstochowskiej za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych i osiągnięcia organizacyjne.

Jest odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

PROREKTOR ds. ROZWOJU **I WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ** **prof. dr hab. inż. Józef Koszkuł**

Studia wyższe ukończył w 1962 roku na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując dyplom magistra inżyniera w specjalności obrabiarki, narzędzia i technologia budowy maszyn.

Pracę zawodową rozpoczął w tym samym roku w Zakładach Budowy Maszyn i Aparatury w Krakowie na stanowisku konstruktora. W latach 1964-1970 pracował w Częstochowskich Zakładach Materiałów Biurowych na stanowisku głównego technologa, a w latach 1970-1972 pełnił funkcję kierownika częstochowskiego oddziału Instytutu Przemysłu Drobno- i Rzemiosła w Warszawie. Po reorganizacji tego Instytutu i utworzeniu w Częstochowie Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Artykułów Przemysłowych Powszechnego Użytku został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Technologiczno-Konstrukcyjnego Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych w tym ośrodku. Pracował tam do 1976 roku.

W 1975 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej. W 1976 roku został powołany na stanowisko docenta kontraktowego w Instytucie Technologii Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej. W Instytucie tym w latach 1979-1984 był kierownikiem Zakładu Obrabiarek, a w latach 1984-1992 zastępcą dyrektora. W 1986 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk technicznych na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej.

W 1992 roku został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego i przeniesiony do Instytutu Obróbki Plastycznej Metali i Tworzyw Sztucznych, gdzie objął stanowisko kierownika Zakładu Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych.

Po utworzeniu z dniem 1 stycznia 2000 r. Katedry Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Zarządzania Produkcją został powołany na stanowisko kierownika Katedry.

Tytuł profesora nauk technicznych otrzymał w 2001 roku.

W latach 1996-2002 pełnił funkcję dziekana Wydziału Budowy Maszyn, przekształconego w 2000 roku w Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki. Jako dziekan doprowadził do rozwoju i rozbudowy Wydziału; Wydział uzyskał dodatkowe uprawnienia do doktoryzowania w zakresie informatyki i drugie uprawnienia do habilitowania (obok mechaniki) w zakresie budowy i eksploatacji maszyn.

Od 1996 roku jest członkiem Senatu Politechniki Częstochowskiej.

Działa w organizacjach naukowych i technicznych, m.in.: w Sekcji Podstaw Technologii Komitetu Budowy Maszyn PAN oraz Komisji Nauki o Materiałach Oddziału PAN w Katowicach, jest prezesem Zarządu Krajowego Towarzystwa Przetwórców Tworzyw Wielkocząsteczkowych SIMP, prezesem Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w Częstochowie, członkiem Prezydium Polskiego Towarzystwa Materiałów Kompozytowych, członkiem Komitetu Naukowego i Redakcyjnego czasopisma „Kompozyty”. Od 1996 roku jest członkiem Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Targów Tworzyw Sztucznych w Kielcach, a od 2000 roku członkiem Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Targów Tworzyw Sztucznych w Warszawie. Zorganizował wiele konferencji naukowych z zakresu tworzyw sztucznych i ich przetwórstwa.

Jest autorem lub współautorem ponad 190 publikacji krajowych i zagranicznych, w tym 13 prac o charakterze monografii. Jest też współautorem 10 patentów polskich i jednego patentu europejskiego.

Za działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną wielokrotnie otrzymywał nagrody Rektora, Ministra Edukacji Narodowej oraz organizacji technicznych. Uzyskał wiele odznaczeń SIMP i NOT, w tym godność Członka Honorowego SIMP.

Otrzymał także wiele odznaczeń państwowych, w tym Krzyż Kawalerski i Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.

W 2002 roku został wybrany na stanowisko prorektora ds. rozwoju i współpracy z zagranicą.

DYREKTOR ADMINISTRACYJNY **mgr Marek Rembisz**

W 1994 roku podjął pracę w Katedrze Przeróbki Plastycznej Metali Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej. W 2000 roku uzyskał tytuł magistra prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. W latach 1998-2002 był kierownikiem administracyjnym Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej. W kadencji 1999-2002 był członkiem Senatu Politechniki Częstochowskiej oraz Rady Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej.

W sierpniu 2002 roku wygrał konkurs na stanowisko dyrektora administracyjnego Politechniki Częstochowskiej.

PROGRAM DZIAŁANIA WŁADZ REKTORSKICH NA KADENCJĘ 2002-2005

Strategicznym i nadrzędnym celem działania władz rektorskich w kadencji 2002-2005 będzie zachowanie, podtrzymanie i rozwinięcie najlepszych osiągnięć i tradycji Politechniki Częstochowskiej. Dotyczy to zarówno dotychczasowej oferty dydaktycznej, jak i badań naukowych. Wspólnym zadaniem władz uczelnianych jest stałe podnoszenie merytorycznego poziomu tej oferty i nasycać jej nowymi treściami, zgodnie z rozwojem nauki światowej i zmieniającymi się tendencjami rozwojowymi gospodarki narodowej, w związku z planowanym przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Planując rozwój dydaktyczny Uczelni, należy pamiętać o zachowaniu pewnej równowagi między kierunkami technicznymi i innymi, gdyż na częstochowskim rynku edukacyjnym bardzo prężnie działają prywatne szkoły o profilu humanistycznym i ekonomicznym. Drugim ważnym czynnikiem jest nadchodzący niż demograficzny. Już w bieżącym roku akademickim obserwujemy mniejszą liczbę kandydatów na niektóre kierunki i typy studiów.

I. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I ROZWÓJ KADRY

Działalność naukowa w Uczelni jest niezbędnym warunkiem dobrego funkcjonowania i rozwoju ośrodka akademickiego. Politechnika Częstochowska przyjmuje za jeden z podstawowych celów działania systematyczny rozwój nauki we wszystkich dziedzinach i dyscyplinach, które są prowadzone w podstawowych jednostkach organizacyjnych - wydziałach oraz w jednostkach międzywydziałowych. Niezbędne jest także poszukiwanie nowych obszarów badawczych we współpracy z wiodącymi ośrodkami naukowymi w kraju i poza jego granicami. Do realizacji tak określonego celu niezbędne jest opracowanie - na bazie istniejących założeń strategicznych - kierunków działania dynamizujących rozwój naukowy. Za działania tego typu można uznać przede wszystkim:

- planowanie interdyscyplinarnych badań naukowych, umożliwiających opracowanie nowych technologii oraz wzrost liczby patentów,
- przygotowanie wykazu kierunków uznanych za wiodące w założeniach polityki postępu technicznego w Unii Europejskiej oraz podjęcie niezbędnych działań umożliwiających nawiązanie współpracy z ośrodkami naukowymi tego obszaru, powołanymi w celach integracyjnych,
- rozszerzenie kontaktów z instytucjami naukowymi i gospodarczymi w kraju oraz nawiązanie bezpośrednich kontaktów z komisjami Unii Europejskiej,
- włączenie się w projekty Unii Europejskiej, zwłaszcza finansowane z funduszy strukturalnych,
- organizowanie w Politechnice Częstochowskiej konferencji międzynarodowych i krajowych, targów i wystaw promujących wyniki badań naukowych, uzyskiwane w podstawowych jednostkach organizacyjnych,
- podejmowanie działań umożliwiających podwyższenie kategoryzacji naukowej wydziałów zakwalifikowanych do 3 i 4 kategorii w klasyfikacji KBN,
- tworzenie nowych jednostek organizacyjnych, zwłaszcza odpowiadających zapotrzebowaniu gospodarki narodowej,
- kontynuowanie prac umożliwiających przekształcenie Politechniki Częstochowskiej w uczelnię autonomiczną.

Do realizacji tak sformułowanych celów konieczna jest właściwa organizacja i finansowanie badań naukowych w podstawowych jednostkach organizacyjnych. Na wydziałach powinien być stosowany parametryczny system finansowania badań statutowych skorelowany z kryteriami oceny stosowanymi przez KBN. Środki na badania własne powinny być rozdzielane zgodnie z kryteriami stosowanymi przez MENiS i służyć rozwojowi młodej kadry naukowej (asystentom, doktorantom i adiunktom). Władze rektorskie będą wspierały i mobilizowały pracowników naukowo-dydaktycznych

o odpowiednim dorobku naukowym do czynienia starań o uzyskanie projektów badawczych, tzw. grantów, projektów celowych oraz udział w zespołach wykonujących projekty zamawiane.

W zakresie rozwoju kadry do głównych zadań należy:

- pozyskiwanie znacznie większej liczby profesorów tytularnych,
- dalszy wzrost liczby doktorów habilitowanych,
- kształcenie na studiach doktoranckich oraz tworzenie warunków do realizacji prac doktorskich na wydziałach bez uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego,
- pozyskiwanie samodzielnej kadry naukowej w celu wzmocnienia i rozwoju nowych kierunków kształcenia oraz uzyskania praw do nadawania stopnia doktora nauk technicznych na Wydziale Budownictwa, a praw do nadawania stopnia doktora habilitowanego na Wydziale Elektrycznym,
- pozyskanie środków rzeczowych, finansowych od władz miasta i samorządu terytorialnego dla nowo zatrudnianych profesorów z innych ośrodków.

II. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I REGIONALNA

Ważnym wskaźnikiem prestiżu Uczelni jest jej pozycja oraz uznanie w kraju i za granicą. Współpraca międzynarodowa i regionalna jest jedną z dróg do zdobycia prestiżu Uczelni i szansą na pozyskanie środków niezbędnych do wywiązywania się ze swoich zadań oraz spełnienia oczekiwań społecznych. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera współpraca z krajami Europy, a zwłaszcza z krajami sąsiednimi.

Intensyfikacja współpracy w ramach europejskich programów edukacyjnych i badawczych daje Uczelni szansę rozwoju. Realizacja zamierzeń będzie polegała na:

- pozyskaniu i rozpowszechnianiu informacji o możliwościach i warunkach uzyskania środków na określone cele edukacyjne i badawcze,
- współdziałaniu z osobami odpowiedzialnymi na wydziałach za współpracę międzynarodową i regionalną w celu wsparcia starań i eliminację występujących barier,
- monitorowaniu efektów starań i ewentualnej interwencji w instytucjach zewnętrznych,
- kontroli naszej własnej skuteczności w realizacji programów europejskich i regionalnych.

Dostępność do środków Unii Europejskiej uwarunkowana jest zarówno przez merytoryczny cel programu, jak i istniejące już więzy naukowe z podobnymi jednostkami w krajach UE i Europy Środkowowschodniej. Zatem wspieranie finansowe (w ramach dostępnych środków) działań, zmierzających do podejmowania współpracy naukowej (pozyskania partnerów do współpracy), jest również zadaniem władz Uczelni.

Utrzymanie i rozszerzanie związków Uczelni z partnerskimi instytucjami za granicą odbywa się głównie dzięki kontaktom osobistym. W ten sposób usprawniany jest proces dydaktyczny i rozwijane są badania naukowe. One promują Politechnikę Częstochowską w świecie. Należy też czynić starania o pozyskanie dla Uczelni zagranicznych wykładowców i pracowników nauki (np. w ramach studiów doktoranckich).

Obok rozszerzania kontaktów personalnych należy nadal podejmować działania w kierunku współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznym o charakterze naukowym i gospodarczym, zapewniające skuteczny transfer rozwiązań technologicznych do praktyki gospodarczej.

Władze Uczelni będą wspomagać aktywność wydziałów w zakresie nawiązywania współpracy międzynarodowej, oraz regionalnej. Politechnika Częstochowska powinna być postrzegana jako solidny partner do współpracy naukowo-technicznej.

III. DYDAKTYKA I SPRAWY STUDENCKIE

W kadencji 2002-2005 przewidziane są do realizacji następujące przedsięwzięcia dydaktyczne:

- analiza nauczania na istniejących kierunkach zarówno na poziomie magisterskim, jak i zawodowym pod kątem aktualnych wymagań Państwowej Komisji Akredytacyjnej,
- podnoszenie atrakcyjności nauczania poprzez uruchomienie nowych kierunków studiów na poziomie magisterskim i na poziomie zawodowym, z uwzględnieniem popularności kierunków o profilu technicznym wśród absolwentów szkół średnich,
- uruchomienie nowych kierunków studiów w układzie międzywydziałowym i międzyuczelnianym,
- uruchomienie nowych kierunków studiów odbiegających od profilu technicznego,
- utworzenie ogólnouczelnianego systemu dofinansowania bazy dydaktycznej ze szczególnym uwzględnieniem nowych kierunków nauczania wymagających specjalistycznego zaplecza laboratoryjnego.

W zakresie ogólnouczelnianych spraw studenckich przewiduje się w kadencji 2002-2005 realizację następujących przedsięwzięć:

- opracowanie programu udziału studentów Politechniki Częstochowskiej w międzynarodowej wymianie w zakresie nauczania z uczelniami Unii Europejskiej, w ramach programów międzynarodowych oraz umów dwustronnych,
- stworzenie jednolitego systemu studenckiej działalności sportowej opartego na bazie Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego,
- zorganizowanie ogólnouczelnianego systemu organizacyjno-finansowego studenckiej działalności kulturalnej z uwzględnieniem m.in. chóru, zespołu ba-

letowego, klubu filmowego oraz klubów studenckich,

- opracowanie i wdrożenie systemu umożliwiającego włączenie studentów do prac na rzecz Uczelni poprzez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego Politechniki Częstochowskiej oraz działające na terenie Uczelni studenckie podmioty gospodarcze,
- opracowanie i realizacja planu dalszej odbudowy studenckiej bazy socjalnej w zakresie modernizacji, remontów i wyposażenia domów studenckich oraz prac w zakresie infrastruktury terenów wokół obiektów studenckiej bazy mieszkaniowej,
- podjęcie działań na rzecz budowy nowego domu studenckiego,
- utworzenie Centrum lub Biura Karier oraz powiązanie jego działalności z zagranicznymi ośrodkami studenckimi,
- opracowanie programu i podjęcie działań w kierunku pozyskiwania dla odbudowy studenckiej bazy socjalnej środków pozabudżetowych m.in. z programów pomocowych Unii Europejskiej, z regionalnych programów rozwojowych oraz instytucji prowadzących działalność w zakresie funduszy celowych.

IV. FINANSE, ADMINISTRACJA I GOSPODARKA UCZELNI

Realizacja podstawowych zadań Uczelni - badań naukowych, rozwoju kadry i dydaktyki - wymaga sprawnego zarządzania i funkcjonowania administracji Uczelni. Należy pamiętać o ciągle zmniejszających się nakładach na szkolnictwo wyższe w uczelniach państwowych oraz coraz mniejszych wpływach ze studiów odpłatnych.

Do najpilniejszych zadań należy przywrócić i utrzymać płynność finansową Uczelni.

W celu właściwej gospodarki finansowej podjęte zostaną działania nad przyspieszeniem obiegu dokumentów między poszczególnymi jednostkami samodzielnego finansowania a Kwesturą. Zakupiony zostanie system informatyczny pozwalający kierownikom poszczególnych jednostek oraz władzom dziekańskim i rektorskim na bieżąco śledzić przychody i koszty tych jednostek oraz podejmować odpowiednie decyzje organizacyjne i finansowe.

Na wydziałach zostaną powołane Wydziałowe Komisje ds. Zamówień Publicznych, które będą rozpatrywać wnioski dotyczące dostaw i usług do 30 000 EUR. Komisja Uczelniana będzie rozpatrywać wnioski administracji oraz dotyczące dostaw i usług powyżej 30 000 EUR.

Zgodnie ze Statutem Uczelni, należy dążyć do dostosowania liczby osób pracujących w administracji i obsłudze Uczelni do niezbędnego minimum.

INSYGNIA REKTORSKIE POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

Aleksander Gąsiorowski

INSYGNIA I ICH ZNACZENIE

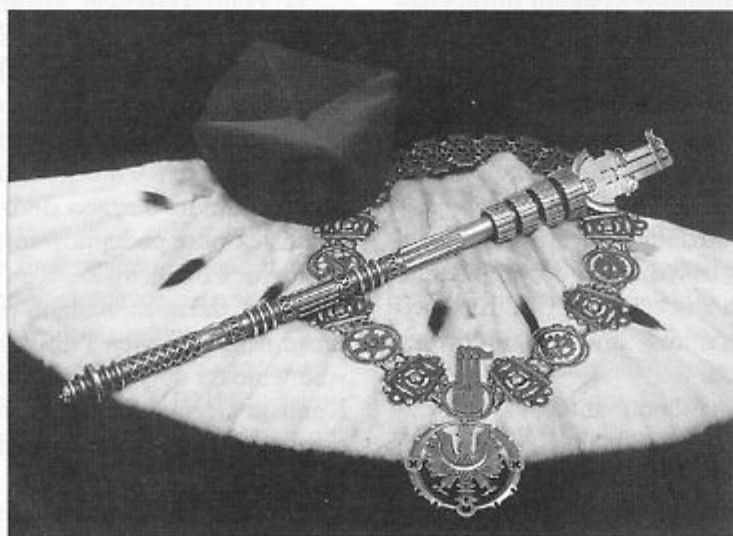
Insignia są oznakami godności władzy, dostojęstwa, stanu, urzędu, a czasem także zasług. Słowo to pochodzi z języka łacińskiego: *signum* - znak, sygnał, *insignia* - oznaki urzędowe, oznaki władzy i honoru oraz *insignis* - wyróżniony. Każda władza używa innych insygniów; np. na insygnia papieskie składa się potrójna korona, zwana tiarą, oraz klucze, w skład insygniów królewskich wchodzi: korona, berło, jabłko, a czasem i miecz (zwany koronacyjnym), insygnia biskupie stanowią mitra i pastorał.

Insygniów swoich używają w Polsce również władze uczelni. Uważa się je za nierozzerwalnie związane z oznakami władzy i obyczajowością akademicką. Zwyczaj oznaczania władzy rektora poprzez insygnia został zaczerpnięty z tradycji najstarszej polskiej uczelni - Uniwersytetu Jagiellońskiego i sięga XV wieku. Obecnie oprócz uroczystego stroju oznaką władzy rektorskiej jest łańcuch rektorski, berło lub buława oraz czasem pierścień lub medal noszony na piersi. Prócz tego, nierozzerwalnie związane z godnością rektora i senatu uczelni akademickiej są laski pedli. Pedel informuje społeczność akademicką o uroczystym wkraczaniu lub wychodzeniu senatu uczelni z jego przewodniczącym, rektorem, prosząc o powstanie i oddanie w ten sposób szacunku władzy i jej insygniom. Jeżeli rektor przekazuje innej osobie część władzy w uczelni, jest to w sposób widoczny zaznaczane poprzez uprawnienie do noszenia łańcucha. Łańcuchy noszą prorektorzy i dziekani wydziałów uczelni. Jednocześnie istotą insygniów uczelnianych jest zewnętrzne podkreślenie akademickości i autonomii uczelni, dlatego ich cechy nawiązują do insygniów koronowanych

władców państw. Należy również dodać, że do niedawna insygniów mogły używać w pełnym zakresie jedynie szkoły wyższe, posiadające pełnię praw akademickich, których kierownik używał tytułu „jego magnificencja rektor”. Obecnie, zapewne w celu dodania splendoru uroczystościom uczelnianym, podkreślenia dostojności uczelni oraz wizualnego uzupełnienia ewidentnego braku akademickości, również inne szkoły używają do określenia swojego kierownika tytułu „rektora” i w czasie uroczystości szkolnych insygniów.

UZYSKANIE UPRAWNIENI DO UŻYWANIA INSYGNIÓW PRZEZ POLITECHNIKĘ CZĘSTOCHOWSKĄ

W 1962 roku dwa z trzech wydziałów uczelni: Wydział Budowy Maszyn i Wydział Metalurgiczny spełniły kryteria Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego stawiane jednostkom pretendującym do uzyskania uprawnienia do nadania tytułu doktora nauk technicznych. Tym samym Politechnika Częstochowska, w świetle obowiązujących wówczas przepisów, wypełniła warunki formalne do otrzymania pełni praw akademickich. Rektor, prorektorzy i dziekani uczelni mogli więc używać insygniów, a w chwilach uroczystych wspólnie z senatem tradycyjnych strojów akademickich. Należy również dodać, że w 1962 roku uzyskano wstępną zgodę na uruchomienie od roku akademickiego 1963/1964 pierwszych dwóch lat studiów teoretycznych na Wieczorowym Studium Zawodowym Budownictwa Lądowego Politechniki Częstochowskiej. Dokończenie studiów (przedmioty i laboratoria ściśle zawodowe) odbywać się miało na Politechni-

Insignia JM Rektora Politechniki Częstochowskiej

ce Śląskiej. Studium traktowano jako załączek Wydziału Budownictwa Lądowego.

W tym też roku senat zobligował rektora do zamówienia uroczystych strojów i insygniów dla rektora, dwóch prorektorów oraz dziekanów Wydziału Budowy Maszyn, Wydziału Metalurgicznego i Wydziału Włókienniczego. Zlecono również zamówienie berła rektora i dwóch lasek dla pedli.

ZAMÓWIENIE I WYKONANIE INSYGNIIÓW REKTORSKICH POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

Wspólnym wysiłkiem finansowym Politechniki Częstochowskiej i dużych przedsiębiorstw Częstochowskiego Okręgu Przemysłowego uzyskano fundusze umożliwiające zamówienie i wykonanie łańcucha rektora oraz dwóch łańcuchów prorektorskich, berła, dwóch lasek pedli i łańcuchów dla dziekanów trzech funkcjonujących wówczas wydziałów. Jako wykonawcę wybrano monopolistę na ówczesnym rynku - Spółdzielnię Rękodzieła Artystycznego ORNO z Warszawy.

Rysunek „gmerka” artysty metaloplastyka Adama Jabłońskiego występujący na insygniach rektorskich. Źródło: M. Synkowski, ORNO - rzemieślnicza spółdzielnia metaloplastyczna, Przemysł Ludowy i Artystyczny 1956, nr 1, s. 35-44

Spółdzielnia Pracy Rękodzieła Artystycznego ORNO w Warszawie powstała w 1949 roku. Produkuje do dziś unikatowe kolekcje biżuterii ze srebra (w krótkich seriach, nieprzekraczających 100 egzemplarzy) oraz insygnia władzy - łańcuchy rektorskie, sędziowskie itp. Po przekształceniach własnościowych nosi nazwę ORNO S.A. Wytwórczość firmy obejmuje również biżuterię (pierścienie, sygnety, bransolety, obrączki, kolczyki, naszyjniki) i większe przedmioty ozdobne, takie jak: puzderka, kasety, oprawy do luster, karafki metalowe z kieliszkami itd. Do ciekawych dokonań ORNO należą wrota i ołtarz w katedrze św. Jana w Warszawie na Starym Mieście. Dziś firma prowadzi również hurtową sprzedaż wyrobów ze srebra i złota produkcji krajowej oraz zagranicznej.

Pierwszy prezes spółdzielni, znakomity metaloplastyk Romuald Rochacki, wspólnie z wieloletnim kierownikiem pracowni metaloplastyki Adamem Jabłońskim wyszkolili dużą liczbę młodych artystów sztuki jubilerskiej. Jubilerzy pracujący i wykształceni w ORNO

podchodzą do przedmiotów zdobniczych od strony zagadnień kształtowania formy w określonym tworzywie. Tym tworzywem jest głównie srebro i ono właśnie wyznacza charakter wyrobów wychodzących z pracowni, którego uroda jest podkreślana często spatynowaniem i oksydowaniem.

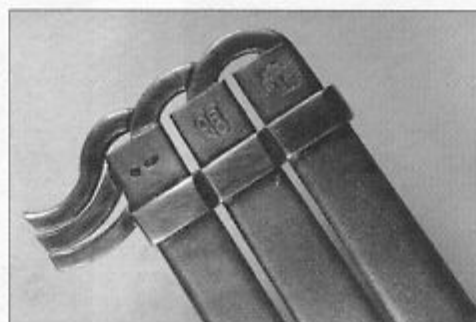
Artysta metaloplastyk Adam Jabłoński jest projektantem insygniów wykonanych przez firmę ORNO dla Politechniki Częstochowskiej. Należy dodać, że A. Jabłoński był w latach pięćdziesiątych długoletnim wicedyrektorem i kierownikiem artystycznym Fundacji im. Stanisława Staszica dla młodzieży robotniczej na Woli w Warszawie.

Każdy z łańcuchów rektora i prorektorów wykonany dla Politechniki Częstochowskiej jest zrobiony ze srebra. Pomiędzy elementami srebrnego szerokiego łańcucha umieszczono cztery złożone symbole wydziałów oraz złożonego orła (obecnie z koroną). Orzeł zawieszony jest pod symbolem uczelni (według wzoru stosowanego od 1959 roku). Symbole wydziałów zamknięto w srebrnych okręgach, przyjmując stylizowane: elementy maszyny dla Wydziału Budowy Maszyn, wrzeciono dla Wydziału Włókienniczego, kleszcze metalurgiczne dla Wydziału Metalurgicznego oraz przekładnicę i trójkąt murarski jako symbole budownictwa lądowego (wydziału przygotowywanego do ewentualnego otwarcia).

Wykonane ze srebra, bogato zdobione berło uczelni zwieńczone jest połączonym uproszczonym symbolem uczelni, pod którym umieszczono cztery tryby, i długą zdobioną rękojeścią.

Wysoka laska pedla wykonana jest z drewna z kilkunastoma elementami srebrnymi. Zwieńczona została srebrnym odwzorowaniem koła zębatego i srebrnym połączonym dużym symbolem uczelni.

Każdy z łańcuchów oraz berło i laski pedli zostały oznaczone przez wytwórcę próbkami państwowymi srebra, oznaczeniem ORNO i znakiem imiennym projektanta zwanym „gmerkiem” (stylizowane litery AJ).

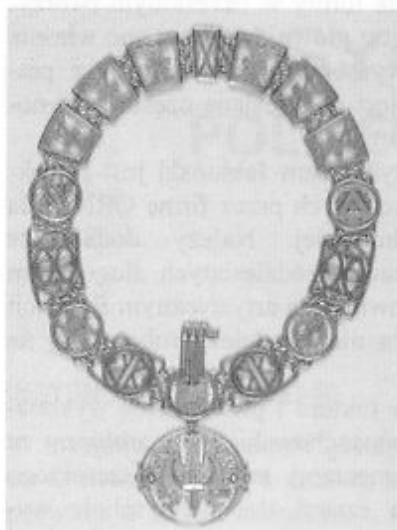

Puncce państwowe srebra, oznaczenie firmy i „gmerka” autora projektu Adama Jabłońskiego na stronie odwrotnej symbolu uczelni z łańcucha rektora

Łańcuchy dziekańskie o bogato zdobionej, podobnej ornamentyce połączono dużymi połączonymi literami alfabetu łacińskiego „PC” (Politechnika Częstochowska),

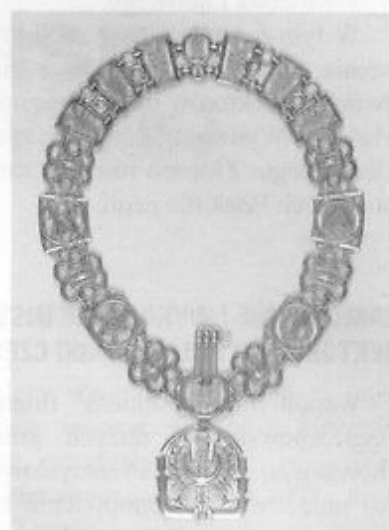
ŁAŃCUCHY PROREKTORÓW

ds. nauki

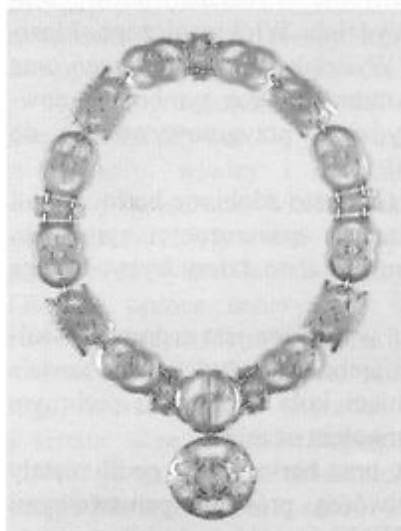

ds. nauczania

ds. rozwoju i współpracy z zagranicą

ŁAŃCUCHY DZIEKANÓW

Wydz. Inż. Mechan. i Infor.

Wydz. Inż. Proc., Mater. i Fiz. Stos.

Wydz. Elektrycznego

Wydz. Budownictwa

Wydz. Inż. i Ochrony Środow.

Wydz. Zarządzania

pod którymi umieszczono duże pozlacane symbole wydziałów, podobne do tych, które występują na łańcuchach rektorskich.

Ozdobne pudło na łańcuch JM Rektora Politechniki Częstochowskiej

Całość prac ukończono w połowie 1963 roku i insygnia przekazano Politechnice Częstochowskiej.

PIERWSZA INAUGURACJA Z INSYGNIAМИ REKTORSKIMI

We wtorek 1 października 1963 roku w sali Teatru im. A. Mickiewicza odbyła się inauguracja roku akademickiego 1963/1964, w której m.in. udział wzięli: przedstawiciele partii politycznych, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie oraz przedstawiciele miejscowych zakładów pracy. Po raz pierwszy w historii uczelni senat na inauguracji roku akademickiego wystąpił w togach i biletach. Jak relacjonuje *Życie Częstochowy* (Nr 127 wyd. RC, z dnia 4 października 1963, s. 6), „*Na salę wszedł pedel w średniowiecznym stroju i stuknąwszy laską zawołał - proszę wstać senat idzie. Rektor Politechniki w czerwonej todze, przybrany białym gronostajowym kołnierzem, dzierzył w dłoniach berło symbol swej władzy, na szyi złoty kuty łańcuch*”, w pełni światła teatralnych reflektorów wszedł majestatycznie i powoli na scenę, prowadząc za sobą w czarnych togach członków senatu Politechniki Częstochowskiej. Na scenę weszli również zaproszeni goście (bez tóg) i wszyscy zajęli wyznaczone im miejsca siedzące. Rektor Waclaw Sakwa wygłosił przemówienie inauguracyjne. Po przemówieniu życzenia pomyślności w pracy naukowej i dydaktycznej złożyli przedstawiciele partii politycznych i władz administracyjnych. Następnie po wystąpieniu przedstawiciela młodzieży oraz symbolicznej immatrykulacji studentów pierwszego roku, której dokonał prorektor Jan Grajcar, wykład inauguracyjny pt. „Spawalnictwo jako postęp techniczny w budo-

wie maszyn i urządzeń” wygłosił doc. mgr inż. J. Biskupski. Uroczystość zakończyło odśpiewanie „*Gaudeamus*”.

INSYGNIA REKTORSKIE I DZIEKAŃSKIE POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ DZIŚ

Insygnia rektorskie Politechniki Częstochowskiej wyprodukowane przez ORNO w 1963 roku przetrwały w doskonałym stanie do dziś. Wraz z rozwojem uczelni zmieniała się struktura władz rektorskich, zlikwidowano Wydział Włókienniczy, powstały kolejno: Wydział Elektryczny, Wydział Budownictwa, Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska, Wydział Zarządzania. Łańcuch dziekana Wydziału Elektrycznego, zamówiony przez założyciela wydziału i pierwszego dziekana prof. Jana Gottfrieda, w 1966 roku wykonała niezastąpiona Spółdzielnia ORNO z Warszawy. Łańcuchy Wydziału Zarządzania i Wydziału Budownictwa zostały wykonane w minionej dekadzie przez innego wytwórcę. W tym czasie dziekan Wydziału Budowy Maszyn otrzymał nowy łańcuch, natomiast w elementy pierwszego łańcucha wkomponowano symbol Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska i przez dziekana tego Wydziału, ten jeden z najstarszych łańcuchów uczelnianych, jest dziś używany w uroczystych chwilach.

Laska pedla

LITERATURA

- [1] Gąsiorowski A., Pięćdziesiąt lat budowania Politechniki Częstochowskiej, czyli historia Uczelni widziana przez pryzmat inauguracji kolejnych lat akademickich, powstania wydziałów oraz uzyskania praw akademickich przez jej jednostki, *Politechnika Częstochowska* 1999, R. 3, nr 9, s. 2-12.
- [2] Gąsiorowski A., *Politechnika Częstochowska 1949-1999, Od Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie do Politechniki Częstochowskiej*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 1999.
- [3] Synkowski M., ORNO - rzemieślnicza spółdzielnia metaloplastyczna, *Przemysł Ludowy i Artystyczny* 1956, nr 1, s. 35-44.

Autor dziękuje firmie ORNO S.A. z Warszawy, ul. Wspólna 63 za pomoc w zebraniu materiału.

UROCZYSTOŚĆ NADANIA GODNOŚCI DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ PROFESOROWI RYSZARDOWI TADEUSIEWICZOWI

Agnieszka Cpałka

Dnia 25 października 2002 roku w Politechnice Częstochowskiej odbyła się doniosła uroczystość nadania godności doktora honoris causa **prof. zw. dr. hab. inż. Ryszardowi Tadeusiewiczowi**. O nadanie tytułu wniosowała Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej uchwałą z dnia 28 lutego 2002 r. Promotorem był prof. zw. dr hab. inż. Leszek Rutkowski, recenzentami zaś: prof. zw. dr hab. inż. Andrzej Materka z Politechniki Łódzkiej i prof. zw. dr hab. inż. Ewaryst Rafajłowicz z Politechniki Wrocławskiej.

Uroczystość rozpoczął Jego Magnificencja Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. zw. dr hab. inż. Henryk Dyja. Wśród przybyłych gości znaleźli się

m.in. rektorzy i prorektorzy uczelni wyższych z całego kraju, członkowie PAN, członkowie Senatu Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Profesorowi Ryszardowi Tadeusiewiczowi towarzyszyła najbliższa rodzina i współpracownicy oraz wielu przyjaciół. Do grona znamienitych gości licznie dołączyła także młodzież akademicka. Wypełniona gośćmi blisko półtysięczna sala Klubu POLITECHNIK świadczy zarówno o popularności profesora, jak i sympatii dla Niego nie tylko w kręgach akademickich.

W dalszej części uroczystości dziekan promującego Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz., przy dźwiękach „*Gaude Mater Polonia*”, wprowadził przepasanego białą-czerwoną szarfą Honorowego Gościa, po czym przedstawił Jego biografię naukową i przebieg przewodu doktorskiego. Następnie promotor przybliżył zebranym postać profesora Tadeusiewicza. Tekst wygłoszonej laudacji nie był jedynie nawiązaniem do ogromu zasług Uczzonego dla rozwoju nauki polskiej, ale umożliwił słuchaczom przybliżenie Jego sylwetki w wymiarze czysto ludzkim. Treść wygłoszonej laudacji zamieszczono dalej.

Odczytanie przez dziekana Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki tekstu dyplomu poprzedziło najbardziej doniosły moment uroczystości - akt promocji. Jego Magnificencja Rektor Politechniki Częstochowskiej, wygłoszwszy łacińską formułę, wręczył profesorowi Ryszardowi Tadeusiewiczowi bogato zdobiony dyplom, tym samym włączył go do grona doktorów honoris causa Politechniki Częstochowskiej. Gratulacje dostojnemu doktorowi honoris causa złożyli kolejno promotor, rektor i dziekan, czemu towarzyszyły gromkie brawa na stojąco uczestników uroczystości, błyski fleszów oraz dźwięki „*Gaudeamus*”.

Swoje gratulacje przekazali także listownie m.in. minister nauki i przewodniczący KBN prof. M. Kleiber, wiceprezes PAN prof. J. Kołodziejczak, minister edukacji narodowej i sportu Krystyna Łybacka, rektorzy piętnastu uczelni wyższych, przedstawiciele władz państwowych i regionalnych. Spośród blisko czter-

dziestu listów gratulacyjnych niektóre zostały odczytane. Przebiegającą w niezwykle podniosłej atmosferze uroczystość zakończyły słowa podziękowania doktora honoris causa za otrzymane wyróżnienie oraz inspirujący wykład pt. „Sztuczna inteligencja - coś czego nie ma, a jednak może się przydać”, nagrodzony przez zgromadzonych gości dużymi brawami.

W części nieoficjalnej, odbywającej się w sali reprezentacyjnej stołówki Politechniki Częstochowskiej, tłumnie zgromadzeni goście mieli okazję osobiście złożyć gratulacje dostojnemu doktorowi h.c. oraz wznieść symboliczny toast za Jego dalsze, do-

niosłe osiągnięcia naukowe. Tam również wręczone zostało pamiątkowe płótno pędzla Czesława Tarczyńskiego,

go, znanego częstochowskiego malarza, zatytułowane „Aleja klonów”.

Zaszczyt, jakim jest nadanie tytułu doktora h.c. przez Politechnikę Częstochowską, przypadł w udziale dotychczas 9 osobom. Jest to również ogromne wyróżnienie dla samej uczelni oraz dowód na to, że potrafi ona skupić wokół siebie wielu znamienitych ludzi świata nauki spoza

środowiska akademickiego Częstochowy. Bez wątpienia nie pozostaje to bez pozytywnego wpływu na kształtowanie wizerunku uczelni.

Laudacja wygłoszona przez promotora prof. dr. hab. inż. Leszka Rutkowskiego

Jego Magnificencjo!

Wysoki Senacie!

Wielce Szanowny Doktorze Honoris Causa!

Szanowni Państwo!

Mam zaszczyt przedstawić sylwetkę Pana Profesora Ryszarda Tadeusiewicza doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej. Tytuł doktora honoris causa jest szczególnym wyróżnieniem przyznawanym przez wyższe uczelnie dla najwybitniejszych osób zasłużonych dla dobra nauki lub kultury. Bez wątpienia taką osobą jest Profesor Ryszard Tadeusiewicz, którego głęboka wiedza interdyscyplinarna i erudycja wzbudza powszechny podziw, pracowitość i talent organizatorski może być wzorem dla nas wszystkich, a Jego życzliwość zjednuje Mu przyjaciół w Polsce i za granicą. Profesor Ryszard Tadeusiewicz ma imponujący dorobek naukowy, wyrażający się liczbą ponad 460 publikacji oraz 70 monografii naukowych, podręczników i skryptów akademickich. Wyszkolilo się na nich tysiące adeptów informatyki, automatyki i biocybernetyki. Do tego należy dodać ponad 150 prac popularno-naukowych adresowanych do szerokiego grona czytelników.

Na swojej macierzystej uczelni Profesor Ryszard Tadeusiewicz wykształcił kilka pokoleń inżynierów i magistrów inżynierów w zakresie informatyki, automatyki, elektroniki, biocybernetyki i elektrotechniki. Łącznie wypromował 45 doktorów w wielu dyscyplinach naukowych oraz był recenzentem ponad 200 prac doktorskich i habilitacyjnych i ponad 50 wniosków o tytuł profesora. Liczby te przemawiają do naszej wyobraźni, ale przede wszystkich świadczą o wielkim zaangażowaniu Profesora Ryszarda Tadeusiewicza w kształcenie młodych adeptów nauki. Liczby te ponadto są dowodem ogromnego autorytetu, jakim cieszy się Profesor Ryszard Tadeusiewicz w środowiskach naukowych Rad Wydziałów, powierzających Mu funkcję recenzenta nie tylko w zakresie nauk technicznych, ale również ekonomicznych, biologicznych i medycznych. O autorytecie Profesora Ryszarda Tadeusiewicza może świadczyć fakt, że wielokrotnie pełnił różne funkcje z wyboru wielu środowisk naukowych w Polsce i za granicą. Między innymi w latach 1990-1997 był członkiem władz Komitetu Badań Naukowych, w 1999 roku został wybrany przez rektorów innych uczelni członkiem

prezydium Konferencji Rektorów Autonomicznych Szkół Polskich oraz przewodniczącym Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. W styczniu 1998 roku w wyniku wyborów otrzymał godność członka Polskiej Akademii Umiejętności, natomiast w maju tego roku członka Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Ryszard Tadeusiewicz, będąc uczonym wielkiego formatu, cechuje się wielkim darem przekazywania i popularyzowania wiedzy, potrafiąc dotrzeć do umysłów szerokich rzesz czytelników wielu Jego książek, słuchaczy programów radiowych oraz telewizyjnych, w których brał wielokrotnie udział. Profesor Ryszard Tadeusiewicz cechuje się rzadko spotykanym kunsztem oratorskim i włada piękną polszczyzną. Kilka miesięcy temu został wyróżniony tytułem Mistrza Mowy Polskiej. Wykłady prowadzone przez Niego cieszą się ogromnym zainteresowaniem, a sale wykładowe są przepelnione studentami.

Główne zainteresowania naukowe Profesora Tadeusiewicza obejmują zagadnienia biocybernetyki, informatyki oraz automatyki i robotyki. Trudno w ciągu kilku minut omówić szerzej dokonania Profesora Tadeusiewicza w tym zakresie, pamiętając o 460 publikacjach naukowych i 70 monografiach. Dlatego skoncentruję się na jedynie kilku wybranych szczególnych wątkach tej imponującej działalności naukowej. Wątki te dotyczą nadzwyczajnej przenikliwości naukowej Profesora Tadeusiewicza i Jego prekursorskich zdolności w kreowaniu nowych tematów badawczych. Na początku lat 70. Profesor Ryszard Tadeusiewicz rozpoczął badania dotyczące wprowadzania informacji akustycznej do maszyny cyfrowej. Kilka lat później opublikował artykuł na temat konwersacji człowieka z maszyną cyfrową w języku naturalnym. Dzisiaj w powszechnym użytku są telefony komórkowe z wybieraniem głosowym, a masowa produkcja komputerów mających takie możliwości jest kwestią najbliższych miesięcy. W tym kontekście musimy sobie uświadomić pionierską rolę Profesora Tadeusiewicza, który tego typu badania podjął 30 lat temu. Również w latach 70. Profesor Tadeusiewicz zajmował się modelowaniem zachowania pszczół, a dokładniej przeprowadzał symulacje komputerowe dotyczące modeli i konkurencji rodzin pszczoł. W tamtym czasie tego typu badania mogły budzić zdziwienie i powątpiewanie co do ich celowości. Dzisiaj zagadnienia tego typu są przedmiotem badań w najlepszych ośrodkach naukowych, w których organizacja pracy w kolonii pszczół oraz mrówek jest inspiracją do rozwiązywania bardzo praktycznych problemów dotyczących np. optymalizacji pracy central telefonicznych lub usprawnienia wyszukiwania informacji w Internecie. Badania i idee Profesora Tadeusiewicza z lat 70. dzisiaj można wykorzystać również w robotyce w kontekście współpracy tzw. „autonomicznych agentów”.

W drugiej połowie lat 70. Profesor Ryszard Tadeusiewicz rozpoczął badania dotyczące modelowania

neuronu na maszynie cyfrowej. Wówczas niewielu badaczy na świecie interesowało się tym zagadnieniem. Sytuacja zmieniła się radykalnie 10 lat później i Profesor Tadeusiewicz na przełomie lat 80. i 90. stał się osobą, która w Polsce wskazała kierunek badań i zainspirowała setki i tysiące młodych badaczy tej dziedziny nauki. Jego pierwsza w Polsce monografia na temat sieci neuronowych była wielkim wydarzeniem na rynku wydawniczym, a z monografii tej i następnych korzystają wszyscy zainteresowani sieciami neuronowymi. Profesor Ryszard Tadeusiewicz od 30 lat prowadzi badania naukowe w zakresie przetwarzania i rozpoznawania obrazów. Opublikował na ten temat setki artykułów i kilka znakomitych monografii. W ostatnich 2 latach przedstawił w najpoważniejszych światowych czasopismach i na konferencjach międzynarodowych nowe, oryginalne podejście do zagadnienia analizy obrazów. Podejście to proponuje koncepcję automatycznego rozumienia obrazów. Taka koncepcja uwzględnia psychologiczny model percepcji wzrokowej. W swoich badaniach wykorzystał fakt, że system wzrokowy człowieka znacznie skuteczniej przetwarza i interpretuje te informacje, dla których posiada już wcześniej doświadczenia percepcyjne i pewną wiedzę o rozpoznawanych obiektach. Jest to zastąpienie automatycznego rozpoznawania obrazów przez procedurę automatycznego rozumienia obrazów - podejście unikalne i oryginalne w skali światowej. Profesor Ryszard Tadeusiewicz z powodzeniem zastosował tę koncepcję w zagadnieniach diagnostyki medycznej, w szczególności w diagnostyce chorób trzustki, nerek oraz tętnic wieńcowych.

Związki Profesora Ryszarda Tadeusiewicza z Politechniką Częstochowską sięgają do początku lat 90., kiedy to na naszej Uczelni powstał zespół naukowy zajmujący się sieciami neuronowymi. Wtedy właśnie uzyskaliśmy od Profesora Ryszarda Tadeusiewicza ogromne wsparcie i zachętę do dalszych działań na polu sieci neuronowych. Należy podkreślić, że były to początki szerszego rozwoju tej dziedziny nauki w Polsce. Z inspiracji Profesora Tadeusiewicza w 1995 roku zostało utworzone Polskie Towarzystwo Sieci Neuronowych z siedzibą na Politechnice Częstochowskiej, a wcześniej, w 1994 roku, zorganizowaliśmy I Konferencję „Sieci neuronowe i ich zastosowania”, której przewodniczącym Komitetu Naukowego został Profesor Ryszard Tadeusiewicz. Konferencje te weszły na stałe do kalendarza najważniejszych wydarzeń naukowych w Polsce, a jednocześnie przyciągnęły największe sławy naukowe z Europy, USA i Japonii. Nie sposób zapomnieć o życzliwości Profesora Tadeusiewicza okazanej nam w różnych sferach działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej na szczeblu całych wydziałów Politechniki Częstochowskiej oraz poszczególnych pracowników nauki.

W swoim wystąpieniu byłem w stanie przytoczyć jedynie niewielkie fragmenty z przebogatego naukowe-

go życiorysu Profesora Ryszarda Tadeusiewicza. Jednakże już na podstawie tych krótkich fragmentów można się zorientować, że tytuł doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej trafia w ręce wybitnego uczonego, cieszącego się ogromnym autorytetem i szacunkiem w środowiskach akademickich wielu dyscyplin naukowych, począwszy od informatyki, a skończywszy na medycynie i ekonomii. Chciałbym wyrazić opinię, że Uczelnia nasza może być dumna z faktu nadania tego tytułu Profesorowi Ryszardowi Tadeusiewiczowi tym bardziej, że Politechnika Częstochowska jest pierwszą uczelnią w Polsce, która wystąpiła z taką inicjatywą. Aktualnie inne uczelnie noszą się z takim zamiarem

i już 13 listopada Profesor Ryszard Tadeusiewicz otrzyma tytuł doktora honoris causa Politechniki Wrocławskiej. Fakt ten dobitnie świadczy o wielkości postaci Profesora Ryszarda Tadeusiewicza, który jest zaliczany do najbardziej znanych i zasłużonych profesorów w Polsce. Moje wystąpienie zakończę tradycyjną formułą wygłaszaną z okazji nadawania tytułu doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej: „Przeto w uznaniu dla Twych wybitnych zasług i osiągnięć Senat Politechniki Częstochowskiej postanowił przyznać i nadać Tobie, dostojny Doktorancie, Prawomocną Uchwałą z dnia 19 czerwca 2002 roku doktorat honoris causa”.

UROCZYSTOŚCI 50-LECIA KATEDRY ELEKTROTECHNIKI I 35-LECIA WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

Aleksander Gąsiorski

Pierwszy dzień kalendarzowego lata 2002 roku był bardzo słoneczny oraz niezwykle upalny. W dniu tym o godzinie 11⁰⁰ w sali Senatu Politechniki Częstochowskiej odbyły się uroczystości 50-lecia Katedry Elektrotechniki i 35-lecia Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Spotkanie to prowadzili dziekan Wydziału Elektrycznego Andrzej Roman oraz kierownik Katedry Elektrotechniki Paweł Rolicz. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz uczelni - prorektorzy Maria Nowicka-Skowron oraz Andrzej Rusek. Zaproszono byłych dziekanów Wydziału, m.in. profesora Jana Gottfrieda - dziekana-założyciela, przedstawicieli wspomagających i współpracujących z Katedrą i Wydziałem jednostek uczelni z profesorem Bolesławem Wysłockim z Instytutu Fizyki, zakładów branży elektrycznej i telekomunikacyjnej z Januszem Jasioną z Telekomunikacji Polskiej S.A. Obecni byli także pracownicy Zakładu Energetycznego Częstochowa S.A. Przybyli również przedstawiciele oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich z wiceprezesem oddziału mgrem inż. Zenonem Paniczem. Szczególnie gorąco witano przedstawicieli starosty częstochowskiego, przebywającego służbowo za granicą. W jubileuszu uczestniczyło ponad 80 osób; byli wśród nich emerytowani pracownicy Katedry Elektrotechniki i Wydziału Elektrycznego, członkowie Rady Wydziału,

kierownicy jednostek, wieloletni pracownicy Wydziału oraz przedstawiciele Studenckiego Samorządu Wydziałowego.

Wraz z pojawieniem się na sali dziekana-założyciela profesora Jana Gottfrieda rozpoczęto uroczystości. Zaproszonych gości przywitał dziekan Wydziału Elektrycznego Andrzej Roman, a następnie profesor Paweł Rolicz przedstawił krótko historię, rozwój i dzień dzisiejszy Katedry Elektrotechniki. Stan obecny i kierunki jego rozwoju zaprezentował dziekan Wydziału. Następnie przystąpiono do wręczania statuetek *Elektry*. Kierownik Zakładu Elektrotechniki, pomysłodawca tej formy wyróżniania zasłużonych dla Katedry i Wydziału, przedstawił następujący wywód dotyczący powstania wyróżnienia: „Imię żeńskie „Elektra” pochodzi zapewne od słowa greckiego „*elektron*”, oznaczającego stop srebra i złota, z którego lano monety i ozdoby dla pięknych Greczynek, lub od słowa łacińskiego „*electrum*”, znaczącego tyle co bliski nam bursztyn przywożony przez karawany kupieckie znad Morza Bałtyckiego. I zapewne z tego źródłosłowu skorzystał lekarz królowej angielskiej Elżbiety I William Gilbert, stosując w swojej znanej książce łacińską nazwę „*electricum*” do opisu własności ciał, które, podobnie jak bursztyn, można było naelektryzować przez potarcie. Później pojawiły się następne powszechnie

dziś stosowane słowa, takie jak: elektryka, elektrotechnika, elektron, elektronika. Z czasem powstawały całe gałęzie wiedzy ludzkiej, których dziedziną było działanie prądu elektrycznego lub oddziaływanie pola elektromagnetycznego. Noszą one obecnie takie nazwy, jak informatyka czy telekomunikacja.

Prowadzący uroczystości dziekan Wydziału Elektrycznego profesor Andrzej Roman, obok profesor Jan Gottfried

W mitologii greckiej Elektra była córką Agamemnona i Klitajmestry, a działania jej doprowadziły do srogiej zemsty na Klitajmestrze, która zabiła swego męża Agamemnona. Mīt sprawiedliwej i groźnej, boskiej Elektry pojawił się u greckich poetów lirycznych w VII/VI wieku przed naszą erą. Występował również wielokrotnie w literaturze greckiej w dziełach tragiczków Ajschylosa, Sofoklesa i Eurypidesa. Opracowywany był wielokrotnie również w literaturze nowożytnej, a wiedeńczyk Ryszard Strauss, zafascynowany tą postacią, skomponował operę zatytułowaną *Electra*.

Nasza spolegliwa boginka *Elektra* jest opiekunką wydziałów elektrycznych, elektronicznych, telekomunikacyjnych i informatycznych. Spersonifikowana została przez częstochowskiego artystę Stanisława Banka jako młoda i piękna kobieta, w skromnym greckim stroju, władająca piorunami, będąca opiekunką kaganka oświaty. Jedyńą jej obronę przed złem zewnętrznym stanowi tarcza ze znakami Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej.

I tę wspaniałą, acz niebezpieczną panią zamkniętą w spiżowym odlewie, chcemy wręczyć po raz pierwszy, w czasie tego jubileuszu, naszym drogim i wielce zasłużonym, dla obchodzącej 50 lat Katedry Elektrotechniki i 35-letniego Wydziału Elektrycznego, profesorom. Tym, którzy przez lat wiele uczestniczyli w kierowaniu Wydziałem, budowaniu jego struktur, tworzeniu jego kadry oraz tradycji akademickiej i kreo-

waniu jego zewnętrznego obrazu. Niech ta skromna statuetka *Elektry* będzie wyrazem wdzięczności tych wszystkich pracowników i studentów, którzy naszych profesorów szanują, cenią i podziwiają”.

Statuetki *Elektry* z rąk dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej przyjęli:

- ◆ dziekan-założyciel Wydziału profesor Jan Gottfried,
- ◆ wieloletni dziekan Wydziału Elektrycznego, ten który zbudował i wyposażył jego obiekty wysokonapięciowe - docent Witold Papużyński,
- ◆ były prodziekan i dyrektor instytutu, twórca częstochowskiej szkoły metrologii elektrycznej, nauczyciel - mistrz i wychowawca wielu dzisiejszych profesorów - profesor Zygmunt Biernacki,
- ◆ wieloletni kierownik Katedry Elektrotechniki, twórca częstochowskiej szkoły elektrodynamiki technicznej, promotor wielu prac doktorskich pracowników wydziału - profesor Paweł Rolicz.

Przedstawiciele oddziału częstochowskiego SEP wręczyli profesorowi Janowi Gottfriedowi Medal im. Profesora Stanisława Fryzego, przyznany przez Zarząd Główny SEP. Na uwagę zasługuje fakt, że w latach pięćdziesiątych J. Gottfried był pracownikiem katedry, którą na Politechnice Śląskiej kierował profesor Stanisław Fryze. Następnie głos zabrali przedstawiciele władz Uczelni. Odczytano również list okolicznościowy od starosty powiatu częstochowskiego mgra inż. Wiesława Bąka skierowany do dziekana Wydziału.

Professor Andrzej Roman wręcza statuetkę *Elektry* profesorowi Janowi Gottfriedowi

Po życzeniach głos zabrał dziekan-założyciel, wspominając rzeczowo i krótko stosowane w latach 1963-1966 skuteczne metody i sposoby, które doprowadziły do powstania Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Natomiast działania zmierzające do utworzenia Katedry Elektrotechniki w 1951 roku i rozpoczęciu jej funkcjonowania wspominał ówczesny student trzeciego roku Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie i pracownik Katedry Elektrotechniki mgr inż. Rościśław Juszcuk. Docent Witold Papużyński wspominał metody stosowane przez JM Rektora Politechniki

Częstochowskiej docenta Jana Grajcara oraz dziekana J. Gottfrieda w celu pozyskania pracowników innych uczelni krajowych do pracy na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, pokazał również działania podejmowane przez władze wydziału w związku z przemianowaniem Wydziału na Instytut Elektroenergetyki (na prawach wydziału) oraz przekształceniem jego struktury. Omówił także krótko kłopoty związane z budową hali wysokich napięć oraz z jej wyposażeniem i uruchomieniem.

Docent Witold Papużyński

szczędziło, ludziom związanym z Wydziałem Elektrycznym, życie.

Jubileusz zakończył uroczysty obiad zorganizowany w Stołówce Akademickiej „Gigant”. Należy dodać, że każdy z uczestników uroczystości otrzymał:

- ♦ książkę A. Gałsorskiego pt. *Od Katedry Elektrotechniki do Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2001,
- ♦ Pismo Środowiska Akademickiego Politechniki Częstochowskiej nr 19 z 2002 r. z artykułem pt.

Professor Paweł Rolicz

Professor Andrzej Roman wręcza statuetkę *Elektry* profesorowi Zygmuntowi Biernackiemu

Następnie zgromadzeni udali się do Małej Sali Senatu, gdzie wzniesiono toasty za dzień wczorajszy, dzisiejszy i przewidywane lepsze jutro Katedry Elektrotechniki i Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. W rozmowach prywatnych wspomniano dawne dzieje Katedry i Wydziału. Mówiono o zdarzeniach wesołych i śmiesznych, których nie

Przedstawiciele oddziału częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich wręczają profesorowi Janowi Gottfriedowi Medal im. Profesora Stanisława Fryzego

50 lat Katedry Elektrotechniki Politechniki Częstochowskiej,

- ♦ odlaną z metalu plakietkę jubileuszową,
- ♦ banknot 500 zł z Tadeuszem Kościuszką z jubileuszowym nadrukiem, wydany staraniem ogólnopolskiego Stowarzyszenia Archeologiczno-Numizmatycznego.

V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „OBRÓBKA POWIERZCHNIOWA 2002” Kule k. Częstochowy 18-20 września 2002 r.

„Obróbka Powierzchniowa 2002” była już V Ogólnopolską Konferencją Naukową z tej serii, odbywającą się w Kulach k. Częstochowy. Organizatorem wszystkich konferencji był Instytut Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej. Głównym celem konferencji jest zaprezentowanie oraz dyskusja najnowszych wyników badań i osiągnięć uzyskanych w Polsce w zakresie inżynierii powierzchni. Tematyka tegorocznej konferencji obejmowała:

- ◆ obróbki cieplne i cieplno-chemiczne (procesy, modelowanie i symulacje komputerowe),
- ◆ warstwy powierzchniowe wytwarzane metodami CVD i PVD,
- ◆ techniki wiązkowe (plazmowe, laserowe i elektro-
nowe),
- ◆ metody regeneracji warstw wierzchnich,
- ◆ powłoki (metody wytwarzania i zastosowanie).

Prezentowane wykłady, referaty i artykuły są drukowane w czasopiśmie „Inżynieria Materiałowa”. Materiały ostatniej konferencji zamieszczono w numerze 5(180) z 2002 r.

Organizowane co trzy lata spotkania cieszą się dużym zainteresowaniem zarówno wśród naukowców, jak i praktyków. Z roku na rok rośnie liczba uczestników spotkań. W tym roku w konferencji wzięło udział prawie 170 osób i zgłoszono 116 referatów prezentowa-

nych na sesjach plenarnych i posterowych. W podsumowaniu obrad wyrażono pozytywną opinię o przebiegu i poziomie merytorycznym konferencji. Potwierdzono niezwykle ważną rolę obróbki powierzchniowej w technologii wytwarzania nowoczesnych materiałów i kształtowania ich własności.

Inicjatorem konferencji „Obróbka Powierzchniowa” w 1990 roku oraz głównym organizatorem w kolejnych latach był prof. dr inż. Leopold Jeziorski, którego jednym z kierunków zainteresowań jest problematyka nowoczesnej technologii obróbki cieplnej w złożu fluidalnym, elektrocieplnym i pulsacyjnym. Szczególne znaczenie tegorocznej konferencji nadały przypadające na ten rok *jubileusze 70-lecia urodzin oraz 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej profesora Leopolda Jeziorskiego.*

Uroczystości otwarcia konferencji oraz jubileuszu prowadził prof. dr hab. inż. Zygmunt Nitkiewicz. W prezydium zasiadali m.in.: prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron, prof. dr hab. inż. Adolf Maciejny, prof. dr hab. inż. Mieczysław Wysiński, prof. dr hab. inż. Wojciech Przetakiewicz, prof. dr hab. inż. Tadeusz Wierchoń, prof. dr hab. inż. Tadeusz Burakowski oraz dr hab. inż. Jerzy Siwka prof. PCz.

W uroczystościach związanych z jubileuszem wzięli udział przedstawiciele wszystkich liczących się tech-

Uczestnicy konferencji

Życzenia dla profesora L. Jeziorskiego (od lewej)

nicznych ośrodków akademickich. Autorytet profesora Leopolda Jeziorskiego w środowisku naukowym szeroko

pojętej inżynierii materiałowej sprawił, że na uroczystości jubileuszowe przybyło dodatkowo wielu gości reprezentujących również pokrewne dziedziny naukowe.

Każdy z przybyłych gości chciał uhonorować osobę profesora Leopolda Jeziorskiego. Po tradycyjnym odśpiewaniu „Sto lat” oraz wielu słowach uznania i podziękowania na ręce Jubilata złożono liczne listy gratulacyjne, kwiaty i prezenty.

Szczególnie gorąco pragnęli podziękować profesorowi Leopoldowi Jeziorskiemu pracownicy Instytutu Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej, którego dyrektorem był przez wiele lat. Nie zabrakło wzruszeń, a nawet specjalnie na tę okazję wybitego medalu i ułożonego wierszyka.

Życzymy Panu Profesorowi dalszej, naukowej i dydaktycznej aktywnej działalności na niwie inżynierii materiałowej oraz zdrowia.

Barbara Kucharska

Krajowa Konferencja Naukowo-Techniczna POSTĘP W PRZETWÓRSTWIE MATERIAŁÓW POLIMEROWYCH

W dniach 7 i 8 października 2002 roku w Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym „Hutnicza Radość” w Poraju odbyła się konferencja naukowo-techniczna nt. „Postęp w przetwórstwie materiałów polimerowych”, zorganizowana przez Katedrę Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Zarządzania Produkcją Politechniki Częstochowskiej oraz Towarzystwo Przetwórców Tworzyw Wielkocząsteczkowych SIMP. W obradach wzięło udział 60 osób.

Obrady otworzył przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. inż. Józef Koszkuł - prorektor Politechniki Częstochowskiej i prezes Towarzystwa Przetwórców Tworzyw Wielkocząsteczkowych SIMP. W otwarciu uczestniczył dziekan Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz. wraz z prodziekanami: dr. hab. inż. Norbertem Szczygiółem prof. PCz. oraz dr. inż. Kazimierzem Łyczko. Uczestników konferencji zaszczylił swą obecnością JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. inż. Henryk Dyja.

Materiały konferencyjne wydane zostały w postaci książkowej w formie pracy zbiorowej pod redakcją Józefa Koszkuła. Każde opracowanie ujęte w tym wydawnictwie było recenzowane przez członków Komitetu Naukowego.

Obrady toczyły się w ramach sesji plenarnej oraz dwóch sesji tematycznych. Na sesji plenarnej wygłoszono 7 referatów. Jej obradom przewodniczyli kolejno współtwórcy polskiej szkoły naukowej przetwórstwa materiałów polimerowych - prof. dr hab. inż. Robert

Sikora z Politechniki Lubelskiej oraz prof. dr inż. Jerzy Bursa z Politechniki Śląskiej i Instytutu Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych w Toruniu.

Uczestnicy konferencji, od lewej: prof. R. Sikora, prof. J. Koszkuł, prof. J. Włodarski, prof. N. Szczygiół

W trakcie obrad sesji I nt. „Materiały polimerowe i ich przetwórstwo” wygłoszono 18 referatów, a obradom przewodniczyli kolejno: prof. nadzw. dr hab. inż. Zbigniew Roslaniec z Politechniki Szczecińskiej, prof. nadzw. dr hab. inż. Jarosław Diakun z Politechniki Koszalińskiej, prof. nadzw. dr hab. inż. Marek Bieliński z Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, prof. dr inż. Olech Suberlak z Politechniki Częstochowskiej oraz Politechniki Lwowskiej, dr inż. Elżbieta Bociąga z Politechniki Częstochowskiej.

Uczestnicy konferencji

Podczas obrad sesji II nt. „Stosowanie materiałów polimerowych” również wygłoszono 18 referatów,

a obrady odbywały się pod przewodnictwem: prof. nadzw. dr. hab. inż. Krzysztofa Wilczyńskiego z Politechniki Warszawskiej, prof. dr. hab. inż. Stanisława Płaski z Politechniki Lubelskiej, prof. nadzw. dr. hab. inż. Władysława M. Rzymkiego z Politechniki Łódzkiej, prof. nadzw. dr. hab. inż. Gabriela Wróbla z Politechniki Śląskiej, prof. dr. hab. inż. Danuty Żuchowskiej z Politechniki Wrocławskiej.

Celem konferencji było zaprezentowanie jej uczestnikom nowych osiągnięć z zakresu stosowania i przetwórstwa materiałów polimerowych oraz wymiana doświadczeń między ośrodkami naukowymi oraz jednostkami gospodarczymi.

Autorami referatów byli pracownicy naukowcy 13 wyższych uczelni krajowych, jednej zagranicznej, pięciu przemysłowych jednostek badawczych oraz dwóch przemysłowych jednostek gospodarczych.

Elżbieta Bociąga

SEMINARIUM W POLITECHNICE LWOWSKIEJ

W dniach od 11 do 15 września 2002 roku w Politechnice Lwowskiej odbyło się seminarium naukowe nt. „Nowoczesne badania naukowe w przetwórstwie tworzyw polimerowych”. Seminarium zostało zorganizowane przez pracowników Katedry Technologii Chemicznych Politechniki Lwowskiej oraz Katedry Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Zarządzania Produkcją Politechniki Częstochowskiej. W seminarium uczestniczyło 18 osób z Politechniki Częstochowskiej. Celem seminarium było przedstawienie najnowszych wyników badań i osiągnięć w zakresie stosowania i technologii przetwórstwa tworzyw polimerowych. Wymieniono także doświadczenia związane z działalnością dydaktyczną obydwu katedr.

Podczas pobytu w Politechnice Lwowskiej odbyło się również spotkanie z władzami uczelni oraz Wydziału Chemii i Technologii Chemicznych. Dokonano ustaleń odnośnie do współpracy naukowej i naukowo-technicznej pomiędzy Politechniką Lwowską a Politechniką Częstochowską.

W czasie wolnym zwiedzano Lwów oraz Cmentarz Lyczakowski, a także zorganizowano wyjście do opery.

Elżbieta Bociąga

Rozpoczęcie seminarium w zabytkowej sali Senatu Politechniki Lwowskiej. Pod sufitem widoczne obrazy z cyklu historii rozwoju cywilizacji wykonane według szkiców Jana Matejki

WYSTAWA „TECHNIKI TELEINFORMATYCZNE” TTI 2002

Wystawy różnego typu organizuje się po to, aby zachęcić ludzi do kupowania wystawianych towarów lub aby zapoznać zwiedzających z możliwościami prezentowanych wyrobów. W drugim przypadku na wystawie bezpośrednio wyrobów kupić nie można. Taki właśnie cel przyświecał wystawie Techniki Teleinformatyczne, zorganizowanej w holu Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej w 2002 roku.

Pracownicy i studenci Wydziału Elektrycznego od lat wykazywali zainteresowanie informatyką oraz telekomunikacją jako praktycznymi przejawami oddziaływania prądu elektrycznego oraz fal elektromagnetycznych. Zainteresowania te zostały skonkretyzowane i ukierunkowane powołaniem w roku akademickim 1999/2000 na kierunku studiów elektrotechnika specjalności z wydziałem informatyka z elementami ekonomii oraz specjalności techniki teleinformatyczne. Dalsze konsekwentne działania władz Wydziału doprowadziły do powołania od roku akademickiego 2001/2002 kierunku studiów informatyka, zaś od roku akademickiego 2003/2004 przewiduje się uruchomienie kierunku studiów elektronika i telekomunikacja.

Oprócz budowy laboratoriów dydaktycznych i pracowni naukowo-badawczych, pracownicy i studenci Wydziału podjęli wspólnie z oddziałem częstochow-

skim Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Telekomunikacją Polską S.A. działania zmierzające do wyeksponowania i publicznego ukazania znaczenia tej gwałtownie rozwijającej się dziedziny życia społecznego, łączącej telekomunikację i informatykę. Przybliżenie teleinformatyki nie tylko studentom wyższych szkół technicznych i uczniom technicznych szkół średnich, ale również młodzieży uczącej się i społeczeństwu postanowiono realizować poprzez organizację cyklicznych wystaw.

Pierwszą Wystawę Sprzętu Teleinformatycznego Techniki Teleinformatyczne TTI 2000 zorganizowali studenci i pracownicy Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej, Telekomunikacji Polskiej S.A. w Częstochowie oraz oddział częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Wystawę zorganizowano 18 maja 2000 roku w ramach Światowego Dnia Telekomunikacji w holu Wydziału Elektrycznego. W tym samym czasie w dużej sali wykładowej Wydziału wygłoszono szereg prelekcji, których tematem były nowości w branżach telekomunikacyjnej i informatycznej. W wystawie wzięło udział 6 lokalnych wystawców, a obejrzało ją około 1000 osób. Sukces wystawy i duże zainteresowanie tą formą prezentacji spowodowały kolejne działania pracowników i studentów Wydziału.

Koło Zakładowe Stowarzyszenia Elektryków Polskich przy Politechnice Częstochowskiej, Telekomunikacja Polska S.A. w Częstochowie z pomocą firm UNITEL i GEM zorganizowali 26 października 2000 roku, z okazji XXXV Dni Techniki, pod patronatem dziekana Wydziału Elektrycznego, wystawę nt. „Wykorzystanie łączy ISDN do przesyłania obrazów na duże odległości”, połączoną z pokazami sprzętu i jego praktycznego funkcjonowania. Pokazy dotyczyły m.in.:

Budynek Wydziału Elektrycznego z banerami wystawy

technologii ISDN, szybkiego dostępu do Internetu (SDI), wideotelefonii, przesyłu obrazu po łączach telefonicznych (Senatec, Warszawa), okablowania strukturalnego firmy „Krone”. Liczba osób biorących udział w tej imprezie przekroczyła tysiąc.

Pracownicy i studenci Wydziału, Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Częstochowa oraz Telekomunikacja Polska S.A. w Częstochowie, pod patronatem dziekana Wydziału Elektrycznego Andrzeja Romana zorganizowali 7 czerwca 2001 roku wystawę „Techniki Teleinformatyczne TTI 2001”, połączoną z pokazem działania sprzętu i urządzeń z dziedziny informatyki i telekomunikacji. W wystawie i pokazie wzięło udział 8 czołowych firm krajowych z szeroko pojętego obszaru informatyki i telekomunikacji. Wystawa trwała w godzinach od 9 do 15, a odwiedziło ją i wysłuchało referatów ponad 2000 (przeważnie młodych) osób.

Wystąpienie starosty powiatu częstochowskiego mgra inż. Wiesława Bąka poprzedzające otwarcie wystawy

Trzecia wystawa Techniki Teleinformatyczne TTI 2002 odbyła się 15 maja 2002 roku w godzinach od 9 do 17. Wystawa była jedną z imprez odbywającego się w kraju Światowego Dnia Telekomunikacji. Zorganizowano ją pod patronatem prezydenta miasta Częstochowy Wiesława Marasa oraz dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej Andrzeja Romana. Organizatorami wystawy byli: Wydział Elektryczny (Katedra Elektrotechniki), Studenckie Koło Naukowe Technik Teleinformatycznych, oddział częstochowski SEP oraz Telekomunikacja Polska S.A. w Częstochowie.

Patronat medialny nad wystawą objęła Gazeta Wyborcza oraz Radio „Fon”; reklamowały one wystawę już kilka dni przed jej rozpoczęciem. Zainteresowani wystawą mogli się o niej dowiedzieć z banerów informacyjnych umieszczonych w al. NMP i na budynku Wydziału oraz z plakatów i folderów.

Sponsorem głównym wystawy była firma GTI Sp. z o.o. Kraków, autoryzowany przedstawiciel PTK Centertel. Sponsorami wystawy byli także: Candidus Security, EMKA Studio Reklamy, ERA, PLUS GSM, Drukarnia GRYF, Dom Książki Częstochowa, Tropical Bar oraz TOP-Line.

Wystawa w trakcie przygotowań i trwania posiadała własną stronę internetową: <http://www.tti.gsmcenter.pl> oraz adres e-mailowy: wystawa2002@el.pcz.czest.pl.

W wystawie wzięły udział następujące firmy:

- Autoryzowany Przedstawiciel PTK Centertel, Częstochowa
- Autoryzowany Przedstawiciel PLUS GSM, Częstochowa
- Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.; Operator sieci ERA, Salon Firmowy Katowice
- Centrum Informacji o GSM www.GSMCENTER.pl,
- Dom Książki, Częstochowa,
- GEM Firma Handlowo-Usługowa s.c. Częstochowa,
- Internet Częstochowa,
- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe TELTECH, Częstochowa,
- PPHU Kserograf, Częstochowa,
- Telekomunikacja Polska S.A.,
- Tradewinds Polska, Integrator Edukacyjnych Systemów Sieciowych, Częstochowa
- VOBIS Microcomputer sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe WAJM s.c., Częstochowa,
- Unitel - urządzenia telekomunikacyjne, Częstochowa,
- Miesięcznik „Twoja komórka”,
- ACOM Kompleksowa Obsługa Informatyczna.

Liczba uczestników była ograniczona możliwościami wystawienniczymi holu Wydziału. Większość z wystawców stanowili lokalni autoryzowani przedstawiciele lub współpracownicy krajowych i europejskich firm branży telekomunikacyjnej. Wystawę połączono z prelekcjami naukowo-technicznymi odbywającymi

się w salach dydaktycznych Wydziału. W trakcie wystawy ogłoszono także wiele prelekcji, m.in.: „Nowe usługi - pozycjonowanie” - Autoryzowany Przedstawiciel PLUS GSM, „Systemy Hicom Fly Siemens w uczelnianej sieci ATM. Pokaz wideotelefonii” - firma TELTECH, „Nowości Compaq” - firma ACOM, „Sieci bezprzewodowe” - firma VOBIS, „Możliwości nowoczesnych systemów łączności oraz wielofunkcyjnych urządzeń laserowych” - firma WAJM, „Systemy nagłośnieniowe i konferencyjne”, „Systemy światłowodowe i okablowanie”, „Program do zarządzania produkcją”, „Laboratoria do nauczania języków obcych i laboratoria technologiczne” - firma Tradewinds Polska.

Otwarcie wystawy przez dziekana Wydziału Elektrycznego profesora Andrzeja Romana

Oficjalne otwarcie wystawy nastąpiło o godzinie 10 w centralnej części holu Wydziału. Otwarcia wystawy dokonał dziekan Wydziału Elektrycznego Andrzej Roman. Wcześniej przemawiali: dyrektor Telekomunikacji Polskiej S.A. Częstochowa mgr inż. Janusz Jasiona, wiceprezes oddziału częstochowskiego SEP mgr inż. Zenon Panicz, starosta powiatu częstochowskiego mgr inż. Wiesław Bąk. Należy dodać, że część zaproszonych gości, która z różnych przyczyn nie mogła przybyć na wystawę, przysłała listy i podziękowania. Organizatorzy wystawy otrzymali również taki list wysłany na ręce rektora Politechniki Częstochowskiej przez minister edukacji narodowej i sportu Krystynę Lybącką. Po otwarciu wystawy w sali Rady Wydziału Elektrycznego zorganizowano spotkanie organizatorów z przedstawicielami wystawców.

Każdy z uczestników wystawy miał możliwość pisemnego zgłoszenia swojego udziału w wystawie oraz wskazania najlepszego - jego zdaniem - stanowiska wystawowego. Po przeliczeniu głosów puchary za najlepszą ekspozycję otrzymali: Polska Telefonii Cyfrowa

Sp. z o.o. Operator sieci ERA Katowice, Autoryzowany Przedstawiciel PLUS GSM, Częstochowa.

Hol Wydziału Elektrycznego podczas wystawy

Konkursy prowadzili również indywidualni wystawcy, m.in. firma Tradewinds Polska rozlosowała wśród uczestników nagrody w postaci licencjonowanych komputerowych programów edukacyjnych. Centrum Informacji o GSM - GSMCENTER.pl prowadziło nieodpłatne fachowe doradztwo oraz drobne naprawy telefonów komórkowych.

Na wystawie pokazano najnowsze osiągnięcia teleinformatyki: urządzenia łączności bezprzewodowej i przewodowej, sprzęt multimedialny, akcesoria, oprogramowanie. Pokazano również szeroką gamę praktycznych możliwości, jakie stwarza dziś i będzie stwarzało w najbliższej przyszłości wykorzystania Internetu i telefonii komórkowej.

Szacuje się, że wystawę odwiedziło około 3 tysiące osób. Ponieważ odbywała się ona w okresie matur, przyciągnęła bardzo dużo zorganizowanych grup uczniów wyższych klas szkół średnich. Uczestniczyli w niej studenci Politechniki Częstochowskiej oraz innych wyższych szkół częstochowskich. Spora była liczba osób, które teleinformatyką interesują się z racji wykonywanego zawodu. Zdaniem organizatorów, zainteresowanie wystawą przekroczyło oczekiwania. Władze Wydziału Elektrycznego popierają pomysł corocznej organizacji tego typu wystaw, a firmy uczestniczące prosiły, żeby organizatorzy pamiętali o nich za rok. Ta duża impreza dzięki dofinansowaniu przez rektora uczelni i dziekana Wydziału Elektrycznego była imprezą „non profit”, a niematerialnym jej dochodem było to, że zarówno Wydział Elektryczny, jak i Politechnika Częstochowska dla wielu kojarzyć się będzie z najnowocześniejszymi i najlepiej w chwili obecnej rozwijającymi się dziedzinami techniki: informatyką i telekomunikacją.

Co, gdzie, kiedy?

RAPORT Z PROJEKTU LEONARDO DA VINCI

Pomysł projektu wymiany o nazwie Leonardo da Vinci powstał z inicjatywy Politechniki Częstochowskiej i Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie. Koordynatorem projektu ze strony Politechniki Częstochowskiej był mgr P. Pachura. Cały projekt nadzorowali dr hab. J. Szopa prof. PCz. i prof. dr hab. M. Nowicka-Skowron.

Celem projektu było przeprowadzenie szeregu seminariów i treningów, które pozwoliły na zdobycie szerszej wiedzy w aspekcie potrzeb wynikających ze zmian technologicznych i organizacyjnych w rozwijających się małych i średnich przedsiębiorstwach. Projekt zrealizowano w 2002 roku.

Cały projekt wymiany składał się z 5 wizyt (staży). Instytucjami przyjmującymi były Asociacion de Parques Technologicos de Espana (Hiszpania), Group Belge du College European de Technologie (Francja), Uniwersytet w Zilinie (Słowacja) i 3A-Parco Tecnologico Agroalimentare dell'Umbria (Włochy).

Pierwszy wyjazd miał miejsce w lutym. Dwóch przedstawicieli uczelni odbyło 5-dniowy staż w Asociacion de Parques Technologicos de Espana w Galicji (pół.-zach. część Hiszpanii). Kolejna wizyta w Hiszpanii odbyła się w maju. Uczestniczyło w niej 10 osób. Zadania wykonane podczas wizyt w Parku Technologicznym w Hiszpanii to przede wszystkim zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem parków, inkubatorów, ośrodków transferu technologii i innowacji wchodzących w skład stowarzyszenia Parków Technologicznych w Galicji. Ponadto uczestnicy mieli okazję zapoznać się z wybranymi działami organizacyjnymi parku - w szczególności zajmującymi się badaniami i pozyskiwaniem informacji oraz doradztwa dla MSP (małych i średnich przedsiębiorstw) oraz ze sposobami, narzędziami i transferem technologii i współpracy z przedsiębiorstwami. Wymiana ta dała możliwość sprawdzenia wiedzy teoretycznej z praktyką.

Wizyta we Francji w Group Belge du College European de Technologie (Longwy) odbyła się w kwietniu. Wzięło w niej udział 10 pracowników naukowo-dydaktycznych. W programie pobytu było szereg spotkań z przedstawicielami belgijskich, francuskich i luksem-

burskich przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i uczelni wyższych. Plan pobytu koordynowany przez profesora Ralpa Lescroarta obejmował poznanie możliwościami wdrażania innowacji w zarządzaniu. Uczestnicy wizyty mieli możliwość zapoznania się z praktycznym zastosowaniem innowacji w zarządzaniu dzięki prezentacji Jean-Paula Henry firmy Creaction International. Bardzo ważnym punktem wizyty we Francji było spotkanie dotyczące działalności organizacji unijnych, zajmujących się rozwojem i wspomaganie działalności małych i średnich przedsiębiorstw.

Wszystkie wizyty były bardzo udane. Odbyte szkolenia pozwoliły na zdobycie nowych doświadczeń związanych z działalnością organizacji przyjmującej, jak i ogólnymi zasadami współpracy z zagranicznymi partnerami, ponadto pozwoliło to na podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez zapoznanie się z zasadami organizacji i funkcjonowania parków technologicznych, centrów, ośrodków i inkubatorów transferu technologii i innowacji oraz sposobów organizacji szkoleń.

Projekt Leonardo da Vinci jest jednym z wielu projektów, które realizujemy z partnerami z państw Unii Europejskiej. Dzięki takiej współpracy czynimy kolejne kroki w kierunku integracji z Unią Europejską, co jest bardzo ważne w budowaniu pomostu pomiędzy wschodem a zachodem.

Monika Smolnik

VI INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2002/2003 NA WYDZIALE INŻYNIERII I OCHRONY ŚRODOWISKA

7 października odbyła się na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska VI inauguracja roku akademickiego, na której nastąpiło przekazanie ufundowanego przez pracowników Instytutu Inżynierii Środowiska sztandaru z okazji jubileuszu 5-lecia działalności Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska. Przekazania sztandaru na ręce dziekana Wydziału dr hab. inż. Marty Janosz-Rajczyk prof. PCz. dokonał - w imieniu społeczności akademickiej - dyrektor Instytutu Inżynierii

Środowiska prof. dr hab. inż. January Bień. W krótkim wystąpieniu profesor nawiązał do 20-letniej tradycji Wydziału, którego początek sięga czasu powstania Instytutu Inżynierii Ładowej. Okres 5-letniej działalności Wydziału to przede wszystkim uzyskanie przez niego pełnych praw akademickich. Przekazując sztandar, profesor January Bień złożył całej społeczności akademickiej życzenia dalszych sukcesów naukowych i dydaktycznych.

Bogumiła Szyc

TRZECIA EDYCJA KONKURSU ABSOLWENT ROKU

Już za kilka miesięcy zostanie wybrany „Absolwent Roku 2002”. Zgodnie z regulaminem konkursu, spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów do tytułu nominację Zarządu Stowarzyszenia Wychowanków PCz. otrzyma 10 osób. Ich sylwetki i osiągnięcia będą prezentowane na łamach czasopisma „Politechnika Częstochowska”. Spośród nominowanych Kapituła wybierze jedną osobę, która otrzyma tytuł wraz ze statuetką. Uroczystość nadania tytułu, połączona z bogatym programem artystycznym, odbędzie się tradycyjnie w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Częstochowie, tym razem najprawdopodobniej 25 kwietnia 2003 roku.

Aby wybór „Absolwenta Roku” był trafny i satysfakcjonował wszystkich absolwentów Uczelni, organizatorzy oczekują licznych zgłoszeń osób, które zasłużyły na uhonorowanie. Kandydatury do tytułu wraz z uzasadnieniem można zgłaszać do 15 stycznia 2003 r. na adres redakcji czasopisma lub Stowarzyszenia Wychowanków PCz.

Przypominamy, że dotychczas Kapituła przyznała następujące tytuły:

- „Absolwent 50-lecia PCz.” senatorowi **Grzegorzowi Lipowskiemu**,
- „Absolwent Roku 2000” **Zbigniewowi Jakubasowi**,
- „Absolwent Roku 2001” **Januszowi Zatoniewi**.

Sekretarz Kapituły
Marek Rabenda

STUDIA DOKTORANCKIE NA WYDZIALE INŻYNIERII I OCHRONY ŚRODOWISKA

Od roku akademickiego 2002/2003 na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej uruchomionoienne studia doktoranckie z zakresu inżynierii środowiska. Studia te trwają 3 lata, z możliwością ich przedłużenia maksymalnie o jeden rok. Kierownikiem Studium Doktoranckiego jest prof. dr hab. inż. January Bień.

INFORMACJE I ZAPISY:

Dziekanat Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska
42-200 Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 73
tel. (0-34) 3250-460; 3250-462
mgr Bogumiła Szyc

ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU

Fundacja Ekologiczna „Silesia” ogłosiła konkurs na najlepszą pracę magisterską z dziedziny ekologii, wykonaną na uczelniach województwa śląskiego. Jego rozstrzygnięcie nastąpiło w październiku tego roku.

Dyplomy uznania przyznano Magdalenie Warchoła za pracę pt. „Analiza mikrobiologiczna ścieków z oczyszczalni hydrobotanicznych”, a dr inż. Małgorzacie Kasprzak - za opiekę naukową.

Bogumiła Szyc

DZIEŃ HUTNIKA 2002

24 maja 2002 roku na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej odbyły się tradycyjne uroczystości „Dnia Hutnika”. W ramach tego rocznego święta zorganizowano III Międzynarodową Sesję Naukową nt. „Nowe technologie i osiągnięcia w metalurgii i inżynierii materiałowej” pod przewodnictwem dziekana Wydziału prof. zw. dra hab. inż. Henryka Dyi. Na sesję przysłano około 100 artykułów, które prezentowano na posterach. Odbyła się również XXVI Ogólnopolska Studencka Sesja Naukowa z udziałem studentów naszej Uczelni i innych ośrodków akademickich. W rywalizacji studentów zwyciężyli Kamil Mierzwa i Zbigniew Wieczorek z Politechniki Częstochowskiej, drugie miejsce przypadło w udziale Wojciechowi Pawlakowi również z naszej Uczelni, a trzecie miejsce zajęło Studenckie Koło Naukowe „Fryzernia” z Politechniki Śląskiej.

Ponadto przed Wydziałem odsłonięty został zegar z kurantem. W godzinach południowych dziekan Wydziału profesor Henryk Dyja spotkał się z zaproszonymi gośćmi i pracownikami. Podczas spotkania dziekan wręczył statuetki „Za Zasługi dla Wydziału”.

Na zakończenie uroczystości odbyło się tradycyjne spotkanie „Pod Kadzią” dla panów, a panie bawiły się w „Babskim Combrze”.

Stanisław Kruszyński, Sławomir Konstanciak

IV TURYSTYCZNY RAJD SAMOCHODOWY

Tradycją Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Częstochowskiej stały się organizowane w maju rajdy samochodowe. W dniu 11 maja 2002 r. na starcie

czwartego już rajdu stawilo się, podobnie jak w roku ubiegłym, 25 załóg. Tegoroczna trasa rajdu przebiegała przez tereny na północny-zachód od Częstochowy.

Zanim załogi dotarły na miejsce, musiały opisać 16 charakterystycznych punktów kontrolnych, znajdujących się na trasie i zaznaczonych na mapie. Meta rajdu umiejscowiona została w Ośrodku Wczasowym Służb Więziennych w Kulach, położonym 77 km od Częstochowy, gdzie na zawodników czekały władze rajdu - komandor Bożena Serafińska oraz komisja sędziowska pod kierownictwem Ireneusza Żabickiego.

Trasę najsprawniej pokonała drużyna nr 24 - Janusz Kołodziejcki wraz z córką Zuzanną. Drugie i trzecie miejsce, po rozstrzygającej i emocjonującej dogrywce na rowerach, przypadło odpowiednio zawodnikom z ekipy nr 1 - Adamowi Tomaszowi i Łukaszowi Łacińskiemu oraz z ekipy nr 13 - Aleksandrze Pietraszko i Grzegorzowi Egemanowi. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy, a zdobywcy pierwszych trzech miejsc również puchary.

Na zakończenie na terenie ośrodka wczasowego rozegrano turniej tenisowy o nagrodę prezesa Klubu Integracyjno-Promocyjnego Janusza Zatonia. Pierwsze miejsce zajął i nagrodę w postaci wiecznego pióra otrzymał Dariusz Sitek.

Izabella Zawisza

WIZYTA PAŃI MINISTER

W dniu 13 maja 2002 roku w Politechnice Częstochowskiej przebywała minister edukacji narodowej i sportu Krystyna Łybacka. W trakcie spotkania w Częstochowie analizowano sytuację uczelni wyższych w regionie.

(red.)

Od lewej: prof. H. Dyja, minister K. Łybacka, prof. J. Szopa

KSIĄŻKI WYDAWNICTWA PCZ. W KIJOWIE

W dniach 4-11 czerwca 2002 r. odbyła się w Kijowie wystawa polskiej książki naukowej, zorganizowana już po raz ósmy przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych. W gmachu głównym Uniwersytetu Kijowskiego im. Tarasa Szewczenki ponad 2000 tytułów zaprezentowały 42 polskie oficyny wydawnicze, przede wszystkim uczelniane. Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej wystawiło około 40 tytułów. Po zakończeniu wystawy książki zostały przekazane w darze Bibliotece Głównej Uniwersytetu Kijowskiego oraz Akademii Kijowsko-Mohylańskiej.

Patronat honorowy nad wystawą objął ambasador RP w Kijowie Marek Ziółkowski.

(zt)

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Henryk Bala, **Korozja materiałów - teoria i praktyka**, 25,00 zł (skrypt, seria Inżynieria Materiałowa nr 5)

Maria Lysakowska, Wanda Jagiełło-Puczka, Janina Ujma, **Obliczenia z chemii fizycznej z elementami teorii**, 20,00 zł (skrypt, seria Metalurgia nr 24)

Valentin Danchenko, Henryk Dyja, Leonid Lesik, Leonid Mashkin, Andrzej Milenin, **Technologia i modelowanie procesów walcowania w wykojach**, 50,00 zł (monografia)

Wybrane aspekty wewnętrznego finansowania przedsiębiorstw gospodarczych, praca zbiorowa pod red. A. Zachorowskiej

Metody matematyczne, statystyczne i informatyczne w finansach i ubezpieczeniach, praca zbiorowa pod red. P. Chrzana i J. Szopy

Brunon Bartz, **Międzynarodowa certyfikacja jakości usług** (skrypt)

Ewa Gorczycka, **Młodzież akademicka wobec Unii Europejskiej**, 20,00 zł (skrypt)

Janusz Grzelka i inni, **Podstawy elektroniki. Laboratorium**, 15,00 zł (skrypt)

Nadiya M. Gubareni, **Logika dla studentów**, 23,00 zł (podręcznik)

Lech Milian, **Mechanizm rynku w ocenie aksjologicznej. Socjologiczne studium wartości postulowanych i akceptowanych**, 12,00 zł (monografia)

Adam Wieczorek, **Projektowanie metod zautomatyzowanego wytwarzania drobnych części precyzyjnych na przykładzie miniaturowego kondensatora powietrznego**, 30,00 zł (monografia)

Rysunek techniczny w AutoCADzie, praca zbiorowa pod. red. B. Posiadały, 15,00 zł (podręcznik)

TE I INNE KSIĄŻKI DO NABYCIA:

WYDAWNICTWO POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

42-200 Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 69

tel./fax (0-34) 325-09-76, tel. 325-03-93

e-mail: wydawnictwo@adm.pcz.czyst.pl

do przesyłek pocztowych zostaną doliczone koszty wysyłki

PROFESURY

Dnia 12 czerwca 2002 roku prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał **dr. hab. inż. Zygmuntowi Nitkiewiczowi** tytuł profesora nauk technicznych. Uroczystość miała miejsce 3 lipca br. w Pałacu Prezydenckim.

Zygmunt Nitkiewicz urodził się 5 października 1951 roku w Kraśniku, tam też ukończył szkołę średnią. Studia w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie przez ostatnie dwa lata odbywał w systemie indywidualnym, jako stypendysta Polskiej Akademii Nauk. Ukończył je w 1975 roku, uzyskując tytuł mgra inż. metalurga w specjalności metaloznawstwo i obróbka cieplna. Pracę zawodową rozpoczął w AGH na Wydziale Odlewnictwa w Laboratorium Krystalizacji Odlewów. W listopadzie 1976 roku został zatrudniony na etacie asystenta w Politechnice Częstochowskiej. W 1982 roku na Wydziale Metalurgii uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Jego praca została wyróżniona nagrodą ministra. W 1993 roku, również na naszej Uczelni, otrzymał stopień doktora habilitowanego w specjalności inżynieria materiałowa.

Pracuje na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej w Instytucie Inżynierii Materiałowej, gdzie obecnie pełni funkcję dyrektora. Jest również kierownikiem Zakładu Materiałów Spiekanych i Kompozytów. Specjalizuje się w tworzeniu nowych materiałów oraz inżynierii powierzchni.

Wypromował 3 doktorów oraz około 90 magistrów i inżynierów. Dłuższe staże zagraniczne odbył w Niemczech (Drezno) i Kanadzie (Montreal) jako stypendysta rządów niemieckiego i kanadyjskiego. W 1995 roku ukończył dwusemestralne zagraniczne studia podyplomowe w zakresie restrukturyzacji i zarządzania w przemyśle materiałowym, a w 2002 roku - jednosemestralne studia na temat „Dydaktyka przedmiotów technicznych”.

Jest autorem i współautorem 5 książek (monografie, skrypty), ponad 135 artykułów naukowych, 2 zgłoszeń patentowych oraz ponad 50 niepublikowanych raportów z prac naukowo-badawczych.

W latach 1995 i 1996 pełnił funkcję samorządową sekretarza miasta Częstochowy.

Jest współzałożycielem i członkiem władz towarzystw i stowarzyszeń: Polskiego Towarzystwa Metaloznawczego (PTM), Polskiego Towarzystwa Mikroskopii (PTMi), Stowarzyszenia Przyjaciół „GAUDE MATER”, Fundacji „Samorządna Częstochowa”.

Poza uczelnią pełni funkcję członka Sekcji Inżynierii Powierzchni i Łączenia Materiałów (T08C) Komitetu Badań Naukowych. Pracuje także w czterech Sekcjach Komitetów Polskiej Akademii Nauk: Mikroskopii Komitetu Nauki o Materiałach, Inżynierii Powierzchni Komitetu Nauki o Materiałach, Krystalografii Stosowanej, Komitetu Krystalografii oraz Fizyki Metali i Metaloznawstwa, Komitetu Metalurgii.

Prezydent RP wręcza prof. Z. Nitkiewiczowi nominację profesorską

W Śląskim Oddziale PAN jest zastępcą przewodniczącego Komisji Nauki o Materiałach. Pracuje także w Komisji ekspertów ds. akredytacji kierunku *inżynieria materiałowa* w ramach Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych.

Jest żonaty, żona Zofia pracuje w Śląskiej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, mają pięciu synów.

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2002 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski nadał tytuł profesora nauk technicznych **dr. hab. inż. Danucie Rutkowskiej**. Uroczyste wręczenie aktu nadania tytułu odbyło się 3 lipca 2002 roku.

Prof. Danuta Rutkowska jest kierownikiem Zakładu Inteligentnych Systemów Obliczeniowych w Katedrze Inży-

nerii Komputerowej na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki.

Na Politechnice Częstochowskiej pracuje od 1980 roku, a w Katedrze Inżynierii Komputerowej od początku jej istnienia, tj. od 1996 roku. Wcześniej, w latach 1980-1996, była adiunktem na Wydziale Elektrycznym naszej Uczelni.

Danuta Rutkowska ukończyła studia na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej w 1977 r. Rozprawę doktorską (nagrodzoną indywidualną nagrodą stopnia II Rektora Politechniki Wrocławskiej) obroniła w 1980 roku.

Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie informatyki uzyskała w 1998 r. na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. Tematem jej rozprawy habilitacyjnej były inteligentne systemy obliczeniowe.

Działalność naukowa, jak również dydaktyczna profesor Danuty Rutkowskiej koncentruje się obecnie wokół tematyki tzw. „miękkich obliczeń” (ang. Soft Computing) i systemów inteligentnych, tworzonych przy zastosowaniu takich metod, jak sieci neuronowe, systemy rozmyte i algorytmy genetyczne. Metody te, zaliczane do Soft Computing, a zwłaszcza ich hybrydowe połączenie, pozwalają na konstruowanie systemów, wykazujących cechy inteligencji, m.in. zdolność uczenia, wnioskowania i podejmowania decyzji, także w warunkach niepewności i niepełnej informacji. Zagadnienia te stanowią najnowszy kierunek w dziedzinie sztucznej inteligencji, rozważanej w aspekcie informatycznym. Zaliczane są w szczególności do tzw. inteligencji obliczeniowej czy też inteligencji komputerowej.

Rozwijana tematyka badawcza była przedmiotem kilku obronionych prac doktorskich, prowadzonych pod kierunkiem profesor Danuty Rutkowskiej, która jest też promotorem kolejnego otwartego przewodu.

Tematyka ta będzie z pewnością kontynuowana w dalszych pracach doktorskich oraz magisterskich.

Profesor Danuta Rutkowska jest autorką lub współautorką około 90 różnych publikacji naukowych, w tym kilku książek oraz licznych artykułów prezentowanych na konferencjach zagranicznych i krajowych, jak również publikowanych w czasopismach naukowych, głównie międzynarodowych. Jest też gościnnym edytorem kilku numerów specjalnych (o tematyce związanej z Soft Computing i sztuczną inteligencją) międzynarodowych czasopism naukowych. Jest recenzentką licznych prac naukowych, członkiem komitetów programowych i naukowych wielu konferencji krajowych i zagranicznych, a także członkiem organizacji naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Sieci Neuronowych oraz znanej międzynarodowej organizacji IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineering).

Profesor Danuta Rutkowska była zapraszana do wygłaszania referatów plenarnych oraz wykładów podczas różnych konferencji i seminariów, zarówno w kraju, jak i za granicą, m.in. w Japonii (gdzie przez miesiąc przebywała jako Visiting Professor), a także podczas krótkiego pobytu w Uniwersytecie Kalifornijskim w USA.

Warto wspomnieć, że wydana w 1977 roku współautorska książka profesor Danuty Rutkowskiej pt. „Sieci neuronowe, algorytmy genetyczne i systemy rozmyte” doczekała się drugiego wydania, a obecnie jest tłumaczona na język rosyjski. Jej najnowsza książka pt. „Neuro-Fuzzy Architectures and Hybrid Learning” została wydana przez Springer-Verlag (Heidelberg, New York) i cieszy się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza za granicą.

Profesor dr hab. inż. Danuta Rutkowska za swoją działalność naukową otrzymała indywidualne i zespołowe nagrody Rektora Politechniki Częstochowskiej oraz Ministra Edukacji Narodowej.

DOKTORATY

11 marca 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej przed Komisją ds. przewodów doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Cezarego Kolana**. Temat rozprawy: „Utwardzane dyspersyjnie stale ULCB_Mn o właściwościach materiału kompozytowego”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Andrzej Lis prof. PCz.

W 1995 r. Cezary Kolan ukończył studia dzienne, uzyskując dyplom mgr inż. na kierunku metalurgia

o specjalności metaloznawstwo i obróbka cieplna. W tym samym roku podjął pracę na Politechnice Częstochowskiej w Instytucie Inżynierii Materiałowej w charakterze asystenta. W 1999 roku został oddelegowany na studia doktoranckie.

Jest współautorem 15 publikacji zamieszczonych w czasopismach oraz materiałach konferencyjnych krajowych i międzynarodowych. Za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze uzyskał dwukrotnie zespołową Nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej Stopnia II w latach 1998 i 1999.

12 marca 2002 roku Rada Wydziału nadała mgrowi inż. Cezaremu Kolanowi stopień doktora nauk technicznych.

11 marca 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Agaty Dudek**. Temat rozprawy: „Badania strukturalno-zmęczeniowe stali 40H z warstwą wierzchnią stopowaną węglkiem chromu”. Promotorem pracy był prof. dr hab. inż. Zygmunt Nitkiewicz.

W 1997 r. Agata Dudek ukończyła studia dzienne, uzyskując dyplom mgra inż. na kierunku inżynieria materiałowa z wynikiem bardzo dobrym. W 1996 r. podjęła studia doktoranckie na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej.

Jest współautorką 19 artykułów opublikowanych w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych w kraju i za granicą. Brała udział w 9 krajowych konferencjach naukowych oraz 2 za granicą. Za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze uzyskała Zespołową Nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej stopnia II w roku 1998.

12 marca 2002 roku Rada Wydziału nadała mgr inż. Agacie Dudek stopień doktora nauk technicznych.

W dniu 7 maja 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej mgr inż. **Krzysztof Cpałka** obronił z wyróżnieniem pracę doktorską „Elastyczne rozmyto-neuronowe systemy wnioskujące”. Była to pierwsza obrona pracy doktorskiej z informatyki w Częstochowie. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. inż. Leszek Rutkowski.

Krzysztof Cpałka w 1997 r. ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie elektroniki i inżynierii komputerowej. Następnie został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Inżynierii Komputerowej Politechniki Częstochowskiej oraz rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki.

Jest autorem 3 artykułów opublikowanych w materiałach konferencyjnych w kraju i 11 artykułów za granicą, 2 artykułów w czasopiśmie oraz 3 rozdziałów w książkach. Ponadto Krzysztof Cpałka jest kierownikiem grantu niskonakładowego KBN „Elastyczne rozmyto-neuronowe systemy wnioskujące” oraz laureatem Stypendium konferencyjnego Fundacji na rzecz Nauki

Polskiej w 2001 r. w związku z wyjazdem na konferencję FUZZ-IEEE 2001 do Melbourne.

28 maja 2002 r. na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. **Ewy Kempy** pt. „Zarządzanie logistyczne procesami dystrybucji w przemyśle spożywczym”, której promotorem była dr hab. Lidia Sobolak prof. PCz.

Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Zarządzania mgr inż. Ewa Kempa uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych.

Ewa Kempa ukończyła studia w Instytucie Zarządzania Politechniki Częstochowskiej w 1995 roku, uzyskując dyplom magistra inżyniera w zakresie organizacji i zarządzania w przemyśle maszynowym. Następnie podjęła pracę na stanowisku asystenta na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Obecnie jest zatrudniona w Katedrze Strategii Zarządzania Przedsiębiorstwem.

Jest autorką i współautorką 19 publikacji w wydawnictwach krajowych i zagranicznych.

6 czerwca 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Macieja Podolskiego**. Temat rozprawy: „Analiza opływu cylindra turbulentnym strumieniem oscylacyjnym”. Promotorem pracy była dr hab. inż. Alicja Jarża prof. PCz.

Maciej Podolski ukończył studia w 1997 r. na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera mechanika o specjalności systemy maszyny i urządzenia energetyczne. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę na Wydziale Budowy Maszyn w Instytucie Maszyn Ciepłych na stanowisku asystenta. Doświadczenie naukowe wzbogacił o odbyty na Uniwersytecie Arystotelesa w Salonikach staż naukowy.

Brał czynny udział w konferencjach odbywających się w kraju i za granicą. Jest współautorem 6 prac z dziedziny mechaniki płynów i turbulencji.

13 czerwca 2002 r. Rada Wydziału nadała mgrowi inż. Maciejowi Podolskiemu stopień doktora nauk technicznych.

1 lipca 2002 r. na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Pawła Mirka** nt. „Eksperymentalna analiza przepływów dwufazowych ziarna-gaz z wykorzystaniem technik optycznych”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Jerzy Pisarek prof. PCz.

Paweł Mirek w 1997 r. ukończył studia na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska, uzyskując dyplom magistra inżyniera o specjalności ogrzewnictwo, wentylacja i ochrona atmosfery. W tym samym roku podjął pracę w Katedrze Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Atmosfery Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej, w której jest zatrudniony do chwili obecnej.

Jest autorem i współautorem 9 publikacji naukowych dotyczących nieinwazyjnej doświadczalnej analizy przepływów dwufazowych, które publikowano w czasopiśmie oraz wydawnictwach konferencyjnych krajowych i zagranicznych.

1 lipca 2002 r. Rada Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej nadała mgrowi inż. Pawłowi Mirkowi stopień naukowy doktora nauk technicznych, wyróżniając pracę ze względu na szczególne walory naukowe.

16 lipca 2002 roku na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Ewy Staniewskiej**. Tematem rozprawy była „Koncepcja wyboru strategii zaopatrzenia w hutnictwie (na przykładzie stalowni)”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Wiesław Waszkielewicz prof. PCz.

Ewa Staniewska jest absolwentką Liceum Ogólnokształcącego im. M. Skłodowskiej-Curie w Koziegłowach z 1992 roku. Studia dzienne na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej ukończyła w 1997 roku, uzyskując tytuł magistra inżyniera. Tematem pracy magisterskiej była „Promocja jako element strategii marketingowej przedsiębiorstwa na przykładzie Huty Częstochowa”. Po ukończeniu w 1991 r. studiów doktoranckich rozpoczęła pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Zarządzania Produkcją i Logistyki Politechniki Częstochowskiej.

Jest współautorką 13 artykułów dotyczących zagadnień z zakresu logistyki i logistyki zaopatrzenia, publikowanych w materiałach konferencyjnych. Uczestniczyła w 7 konferencjach krajowych.

25 września 2002 r. na Wydziale Zarządzania Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Adama Sokołowskiego**. Temat rozprawy: „Metoda prognozowania wartości walorów na giełdzie papierów wartościowych w oparciu o inteligentny system hybrydowy”. Promotorem był prof. dr hab. inż. Leszek Kiełtyka.

W 1995 r. Adam Sokołowski ukończył studia na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu, uzyskując dyplom magistra inżyniera elektryka o specjalności automatyzacja i diagnostyka urządzeń elektromechanicznych.

W 1996 r. podjął pracę w Zakładzie Automatyki i Elektroniki na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Obecnie jest pracownikiem Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania.

Jest autorem i współautorem 18 publikacji w czasopiśmie krajowych oraz w wydawnictwach konferencyjnych w kraju i za granicą. Jest współautorem podręcznika akademickiego oraz skryptu. Uczestniczył w badaniach naukowych finansowanych przez KBN w charakterze głównego wykonawcy.

25 września 2002 r. Rada Wydziału Zarządzania Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie nadała mgrowi inż. Adamowi Sokołowskiemu stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu.

30 września 2002 roku na Wydziale Budownictwa Politechniki Opolskiej przed Radą Wydziału odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Krzysztofa Kubickiego**. Temat rozprawy: „Analiza wrażliwości elementów konstrukcji przy małych odkształceniach termosprężysto-plastycznych”. Promotorem był prof. dr hab. inż. Andrzej Szulalec z Politechniki Częstochowskiej.

Krzysztof Kubicki w 1993 r. ukończył studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie konstrukcji budowlanych i inżynierskich. W tym samym roku podjął pracę w Politechnice Częstochowskiej na stanowisku asystenta i do dziś pracuje w Katedrze Teorii Konstrukcji Wydziału Budownictwa. Jest autorem lub współautorem 4 publikacji w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych krajowych i zagranicznych.

30 września 2002 r. Rada Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej nadała mgrówi inż. Krzysztofowi Kubickiemu stopień doktora nauk technicznych.

10 października 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Wojciecha Tutaka**. Temat rozprawy: „Modelowanie procesu zawirowania świeżego ładunku w komorze spalania silnika tłokowego”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Jerzy Mirkowski prof. PCz.

Wojciech Tutak w 1996 r. ukończył studia na Wydziale Budowy Maszyn, uzyskując tytuł magistra inżyniera mechanika o specjalności systemy maszyny i urządzenia energetyczne. W tym samym roku podjął pracę jako asystent w Instytucie Maszyn Tłokowych

i Techniki Sterowania. Od 1997 r. był słuchaczem studium doktorskiego na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki.

Jest współautorem 12 publikacji naukowych dotyczących pomiarów i modelowania procesów ciepłno-przepływowych w silnikach tłokowych, które publikowano w czasopiśmie oraz materiałach konferencyjnych krajowych i zagranicznych. W 2001 r. otrzymał ze społeczną nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej II stopnia.

17 października 2002 roku Rada Wydziału nadała mgrówi inż. Wojciechowi Tutakowi stopień doktora nauk technicznych.

POŻEGNANIA

BOGDAN POPOV
1940-2002

W dniu 9 marca 2002 r. zmarł niespodziewanie we Lwowie profesor doktor habilitowany nauk fizyko-matematycznych Bogdan Popov, pracownik Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej.

Bogdan Popov urodził się dnia 8 października 1940 roku w Permie (Rosja). Ukończył we Lwowie szkołę średnią, a następnie podjął studia na Wydziale Matematyki i Mechaniki Uniwersytetu Lwowskiego. Po ukończeniu studiów w 1963 roku i odbyciu służby wojskowej w 1965 roku znalazł zatrudnienie jako pracownik naukowo-badawczy w Instytucie Fizyczno-Mechanicznym Ukraińskiej Akademii Nauk we Lwowie. Pracując w tym Instytucie, osiągnął kolejne szczeble kariery zawodowej i naukowej. W 1970 roku obronił

pracę doktorską w dziedzinie informatyki w Instytucie Cybernetyki Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie pt. „Badania procesów obliczeniowych na małych komputerach i niektóre metody podniesienia efektywności komputerów tego typu”. W 1988 roku za pracę habilitacyjną pt. „Równomierne przybliżenie splajnami: właściwości, algorytmy i zastosowanie” otrzymał tytuł doktora habilitowanego w zakresie metod numerycznych nadany przez Zjednoczony Instytut Badań Nuklearnych w Dubnej (Rosja). W latach 1989-1996 pracował także na stanowisku profesora na Wydziale Informatyki i Matematyki Stosowanej Uniwersytetu Lwowskiego. W 1996 roku otrzymał tytuł profesora informatyki nadany przez Ministerstwo Oświaty Ukrainy. W tym też czasie został kierownikiem Wydziału Metod Obliczeniowych i Systemów Przetwarzania Informacji w Instytucie Fizyczno-Mechanicznym Ukraińskiej Akademii Nauk we Lwowie.

W latach 1996-1997 pracował w ETH Zurich (Szwajcaria), a w 1998 roku na Uniwersytecie Zachodniego Ontario w London (Kanada). W 1998 roku podjął pracę na stanowisku profesora w Zakładzie Zastosowań Informatyki Katedry Elektrotechniki Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Od marca 2001 roku kierował Zakładem Metod Numerycznych nowo kreowanego Instytutu Informatyki na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej.

Prace naukowe profesora B. Popova dotyczyły zastosowań matematyki i informatyki. Jako pierwszy

przedstawił ogólne metody obliczenia najlepszej aproksymacji szeregów Czebyszewa za pomocą wyrazów nieliniowych. Ustalił również metody wyznaczenia błędów dla obliczeń optymalnych.

Jest autorem prawie 300 prac naukowych, 12 monografii oraz 10 broszur w językach ukraińskim, rosyjskim, polskim, angielskim. Do najważniejszych prac należy zaliczyć książki: B.A. Popov, G.S. Tesler, Obliczanie funkcji na maszynach cyfrowych, Informator, Wyd. Naukowa Dumka, Kijów 1984 oraz B.A. Popov, Równomierne przybliżenia splajnami, Wyd. Naukowa Dumka, Kijów 1989, B.A. Popov, Rozwiązywanie problemów matematycznych w systemie algebry komputerowej Maple V, Wyd. ViP, Kijów 2001.

Profesor B. Popov był członkiem korespondentem Międzynarodowej Akademii Nauk i Systemów Komputerowych w Kijowie (Ukraina) oraz członkiem komisji Najwyższej Rady Atestacyjnej Ukrainy. Profesor Bogdan Popov jest twórcą szkoły naukowej Informatyki i Metod Numerycznych. Jest również wychowawcą dużej grupy fachowców - informatyków. Był opiekunem 2 przewodów habilitacyjnych i 10 prac doktorskich.

Spoczął w sektorze 61 Cmentarza Łyczakowskiego we Lwowie.

Odszedł od nas wspaniały człowiek, niezwykle mądry, pogodny i spokojny, lubiany, bezinteresownie życzliwy i ceniony za posiadaną wiedzę przez studentów oraz pracowników.

Aleksander Gaśiorski

LEONID SAMSONOW 1912-2002

Kilka miesięcy temu obchodziliśmy uroczyste jubileusz 90-lecia urodzin nestora częstochowskiego środowiska naukowego i technicznego - profesora Leonida Samsonowa. Mimo balastu lat Profesor był w znakomitej formie fizycznej i psychicznej. Cieszył się z obecności przyjaciół, kolegów i wychowanków, przemawiał ze swadą, młodzieńczą wręcz werwą i wigorem. Sprawozdanie z tych uroczystości zamieściliśmy w poprzednim numerze naszego wydawnictwa. Niestety, w chwili gdy egzemplarze owego numeru opuszczały maszyny drukarskie, Profesor już nie żył.

Odszedł na zawsze 21 maja 2002 roku, pozostawiając po sobie głęboki żal i smutek wśród bliskich Mu ludzi. W ostatniej drodze na cmentarz Kule odprowadziło Go liczne grono pracowników uczelni, przyjaciół i znajomych. Nad trumną pożegnali Go pełnymi wzruszenia słowami dziekan Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, prorektor-elekt prof. Józef Koszkuł oraz prezes Zarządu Rady NOT w Częstochowie

senator RP Grzegorz Lipowski. Podsumowali ogrom Jego wieloletnich dokonań i sukcesów w zakresie nauki, dydaktyki, organizacji szkolnictwa wyższego oraz ruchu stowarzyszeniowego, w którym aktywnie działał do ostatnich chwil swego życia.

Współpracownicy i wychowankowie Profesora nigdy nie zapomną Jego ciepła, serdeczności i przyjaznych uczuć wobec ludzi, uczciwości i niezgody na wszelkie nieprawości, zaangażowania w działalność zawodową i społeczną, wysokich kwalifikacji i rozległej wiedzy oraz umiejętności jej przekazywania swoim uczniom.

Profesor Leonid Samsonow pozostawił trwały ślad w historii Politechniki Częstochowskiej, Naczelnej Organizacji Technicznej oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w Częstochowie.

Janusz Miller

Obszerny życiorys Profesora oraz Jego wspomnienia z Politechniki Lwowskiej, której był absolwentem i pracownikiem w latach wczesnej młodości, zamieściliśmy w numerze 12 naszego wydawnictwa z kwietnia 2000 roku.

TADEUSZ TRAJDOS 1922-2002

W dniu 6 września 2002 r., przeżywszy 80 lat, zmarł prof. dr hab. Tadeusz Trajdos - wieloletni, zasłużony pracownik naukowo-dydaktyczny Politechniki Śląskiej, Politechniki Krakowskiej, Politechniki Warszawskiej, Wojskowej Akademii Technicznej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, w latach 1982-1992 Politechniki Częstochowskiej. Będąc na emeryturze, do ostatnich chwil pracował na stanowisku profesora zwyczajnego w Wyższej Szkole Języków Obcych i Ekonomii.

Tadeusz Trajdos urodził się 16 lutego 1922 r. w Piotrkowie Trybunalskim. Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1939 r. w Warszawie. Dyplom inżyniera elektryka uzyskał 1942 r. w Wyższej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga, dyplom magistra inżyniera mechanika w 1946 r. na Akademii Górniczo-Hutniczej, a magistra filozofii w zakresie matematyki w 1949 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie w 1950 r. otrzymał stopień naukowy doktora matematyki. Stopień docenta (obecnie doktora habilitowanego) uzyskał w 1954 r. na Politechnice Warszawskiej, a tytuł naukowy profesora w 1968 r.

Profesor Tadeusz Trajdos pełnił między innymi funkcję prodziekana Wydziału Łączności Politechniki Warszawskiej, prorektora ds. nauki w Wyższej Szkole Języków Obcych i Ekonomii w Częstochowie oraz kierownika Katedry Geometrii Politechniki Warszawskiej.

W latach 1983-1991 był dyrektorem Instytutu Matematyki, a następnie kierownikiem Katedry Matematyki Politechniki Częstochowskiej. Pełnił wiele funkcji społecznych, w tym prezesa oddziału częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Matematycznego.

Prace naukowe Profesora dotyczyły przede wszystkim geometrii różniczkowej. Był opiekunem naukowym wielu doktorantów, kilku Jego wychowanków uzyskało stopień doktora habilitowanego, a kilkunastu tytuł naukowy profesora.

W 1965 r. otrzymał nagrodę główną Towarzystwa Wydawców Książek za najlepszą książkę matematyczno-przyrodniczą pt. „Matematyka dla inżynierów”, a w 1994 r. - zespołową nagrodę główną Atena '94 - za najlepszą książkę naukową pt. „Matematyka”. Ponadto przetłumaczył z języka francuskiego i rosyjskiego kilkanaście książek matematycznych.

W czasie drugiej wojny światowej - od października 1939 r. - działał w Armii Krajowej oraz w zbrojnym ramieniu Stronnictwa Narodowego, a od 1945 r. w Narodowym Związku Wojskowym. Za tę działalność został odznaczony Krzyżem AK, Krzyżem Narodowego Czynu Zbrojnego, Medalem Wojska, Warszawskim Krzyżem Powstańczym oraz Krzyżem Zasługi dla ZHP.

Za swą działalność naukową, dydaktyczną, wychowawczą i społeczną Profesor otrzymał m.in. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski i Medal Komisji Edukacji Narodowej. Ponadto był wielokrotnie odznaczany przez ministrów szkolnictwa wyższego oraz przez rektorów uczelni, w których pracował. (red)

*„Śpieszmy się kochać ludzi
tak szybko odchodzą...”*

ks. Jan Twardowski

MARIUSZ KOSZKUL 1976-2002

W dniu 12 września 2002 roku po nagłej i krótkiej chorobie zmarł mgr inż. Mariusz Koszkul - asystent i doktorant w Katedrze Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Zarządzania Produkcją Wydziału Inżynierii Me-

chanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej.

Mariusz urodził się 26 maja 1976 roku w Częstochowie. Po ukończeniu V Liceum im. A. Mickiewicza w Częstochowie w 1995 roku podjął studia na kierunku informatyka na ówczesnym Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej. Studia ukończył w 2000 roku obroną magisterskiej pracy dyplomowej pt. „Opracowanie efektywnej technologii modelowania i symulacji procesu wtryskiwania z wykorzystaniem pakietu I-DEAS i z wykorzystaniem pracy sieciowej”. Promotorem pracy był prof. dr hab. inż. Leonid Kompanec. Praca ta została nagrodzona w konkursie organizowanym przez częstochowski oddział Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich. Po ukończeniu studiów Mariusz rozpoczął pracę zawodową w Katedrze Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych

i Zarządzania Produkcją oraz studia doktoranckie. Pracę doktorską z zakresu informatyki nt. „Modelowanie i optymalizacja wielokryterialna procesów przetworstwa tworzyw sztucznych w warunkach niepewności” przygotowywał pod kierunkiem prof. dra hab. inż. Pawła Sewastianowa. Był współautorem trzech publikacji naukowych.

Od lewej: M. Koszkuł, D. Kwiatkowski oraz prof. J. Koszkuł

Ta nagła śmierć była szokiem dla nas wszystkich. Trudno pogodzić się z tym, że odszedł człowiek młody i uzdolniony, przed którym właśnie otwierało się życie, wspaniały kolega, mąż, ojciec. Mariusz pozostawił pograżonych w żalu rodziców, żonę, ukochanego synka Damiana. Miał przed sobą wiele perspektyw - znał języki obce, rozpoczął karierę naukową, założył szczęśliwą rodzinę. Szkoda, że tak krótko się nią cieszył ...

Mariusz pozostanie w naszej pamięci jako serdeczny kolega. Wnosił ze sobą jakąś niezwykłą radość

życia i pogodę ducha. Był dla wszystkich życzliwy, nigdy nie odmawiał pomocy, potrafił poświęcić swój czas dla innych. Nie pamiętamy na jego twarzy gniewu, a na pewno będzie nam brakować poczucia humoru, którym niejednokrotnie podnosił nas na duchu. A przy tym był bardzo skromny. Nie wszyscy nawet wiedzieli o jego zainteresowaniach artystycznych. Pięknie rysował, pisał wiersze.

Pragniemy przytoczyć jeden z wierszy. To jedna z pamiętek, które zostały po naszym Koledze Mariuszu.

Koleżanki i koledzy

04.04.97'

„Ciepły wiatr radości”

Gdy okrucy niepewności
Z pyłem strachu się połączą
Wtedy demon w sercach gości,
Z drętych oczu łzy się sączą

Często nikt nie zauważa,
Błasku dnia, bo ma go zawsze
Lecz gdy nocy przyjsie się zdarza,
Życie jest tak bardzo straszne

Lecz nie każdy jest tak zimny,
Czasem trafi się ktoś inny,
Który żarem z serca buchnie
Jak wiatr pył, okrucy, zdumiechnie.

Człowiek taki jest ogromny
I nie wzrostem, lecz czułością,
I choć często jest on skromny
Przebogaty jest miłością

PODRÓŻE KSZTAŁCĄ

WYPRAWA ROWEROWA INDOCHINY 2002

Dwóch studentów Politechniki Częstochowskiej: Dariusz Pegza (V rok Wydziału Zarządzania) i Adrian Walentek (V rok Wydziału Inżynierii Procesowej, Materialowej i Fizyki Stosowanej) odbyło trzymiesięczną podróż na rowerach dookoła Półwyspu Indochińskiego. Wcześniej Darek Pegza przejechał prawie całą Europę na rowerze. Oto jak wspominają swoje przygody

Zdobycie sponsorów i potrzebnych informacji, cykl szczepień, przygotowanie sprzętu rowerowego to tylko nieliczne problemy, jakim musieliśmy sprostać, aby wyprawa odbyła się. Przygotowania do niej trwały pół roku, pomogły nam władze politechniki z rektorem Januszem Szopą na czele, uczelniany AZS i kilka firm, nawet z odległej Tajlandii, m.in. Biuro Podróży „Siam Miracle Travel”, które finansowało pobyt w tym kraju.

Wyruszyliśmy 25 czerwca i już na początku podróży pojawiły się trudności. Wykryto usterki i nastąpiło opóźnienie odlotu samolotu z Frankfurtu A.M., co było przyczyną tego, że spóźniliśmy się na przesiadkę w Jordani. W wyniku tego musieliśmy lecieć z Jordani do Bahrajnu, gdzie spędziliśmy jeden dzień, czekając na lot do Bangkoku. Po przylocie do Tajlandii znowu pojawiły się problemy. Okazało się, że nasz bagaż

i rowery nie dotarły do celu razem z nami. Niestety, niekompletny bagaż i rowery pojawiły się dopiero po całym dniu oczekiwania.

Początkowe 9 dni pobytu na Dalekim Wschodzie przeznaczaliśmy na aklimatyzację. Podczas pierwszego tygodnia podróżowaliśmy po płaskim terenie, wtedy towarzyszył nam sponsor. Odwiedziliśmy wiele pięknych miejsc, m.in.: dawne stolice Syjamu - Ayuthaya, Sukhotai. Jeździliśmy także na słoniach w okolicy Chiang Mai. Siódmy, ósmy i dziewiąty dzień pobytu były już generalnym sprawdzianem w górach Tajlandii: podjazd na wysokość 1600 m n.p.m. do Świątyni Doi Suthep i wjazd na wysokość 1200 m n.p.m. do wioski Doi Mae Salong na granicy z Birmą (gdzie dotarliśmy jako pierwsi biali na rowerach) były testem przed rozpoczynającą się tak naprawdę wyprawą w nieznaną. Przed odpłynięciem łodzią do Laosu zgłosiliśmy się jeszcze po fachową poradę lekarską do tajskiego szpitala, gdzie zaszczepiliśmy się przeciwko japońskiemu zapaleniu mózgu typu B, które jest bardzo niebezpieczną chorobą w tamtym rejonie świata. Otrzymaliśmy też bardzo dobre leki na malarię (o które w Polsce bardzo trudno).

górami oraz monotonny pomruk silnika przeciekającej łodzi spowodował, że zapomnieliśmy o wszystkich problemach.

Początkowe dwa tygodnie samodzielnej już podróży były dla nas bardzo ciężkie. Upał, przeprawa przez laotańskie przełęcz i strach przed odwodnieniem powodowały, że wypijaliśmy codziennie około 7 litrów gorącej herbaty na osobę. Poza tym piliśmy również rano i wieczorem po 50 ml miejscowej whisky z ryżu. Alkohol w małych ilościach działa chłodząco i odkażająco na organizm. Gorąca herbata z kolei nie powoduje szoku termicznego w takich warunkach. Przejeżdżając przez laotańskie góry zostawić, przeżyliśmy mnóstwo przygód, m.in. dzięki gościnności tubylców spaliśmy w chatkach bambusowych. Gościnne rodziny przygotowywały nam również posiłki, np. lepki ryż podawany w koszyczku bambusowym z tapirem (czyli czymś wyglądającym jak trawa). W odwiedzanych wioskach byliśmy olbrzymią sensacją. Pomimo dużej biedy ludzie byli dla nas bardzo serdeczni i gościnni. Jeśli chodzi o porozumiewanie się, prosiłiśmy ludzi mówiących po angielsku (a takich było niewiele), aby przetłumaczyli nam kilka podstawowych zwrotów i słów, które

Dwudniowa podróż łodzią po Mekongu do Luang Prabang w Laosie była niesamowitym przeżyciem: zieleń wzgórz, unoszące się mgły nad dzikimi laotańskimi

były niezbędne w dalszej podróży. Wszystko to skrzętnie notowaliśmy w wersji transkrypcyjnej tak, aby nie mieć problemów z porozumiewaniem się. Naszą uwagę

zwróciła bieda, w jakiej żyją tam ludzie. W bambusowych chatkach w zasadzie nie ma nic oprócz: plecionej pryczy, paleniska, kilku naczyń i okrągłego stoliczka bambusowego. W czasie podróży nieraz widzieliśmy, jak całe rodziny wybierały sobie wszy z włosów. Towarzyszący nam odgłos dżungli przyprawiał nas o dreszcz. Zaskoczyła nas jakość drogi, która tylko wysoko w górach była pokryta grubą warstwą błota po osunięciu się ziemi z pobliskich urwisk. Jedynym utrudnieniem były zwierzęta spacerujące po pustej drodze, np. świnie, krowy.

Laos jest jednym z najmniej rozwijających się państw Azji, jednak serdeczność i pozdrowienia od ludzi niejednokrotnie nas wzruszyły. Wszystkie szczere uśmiechy i pozdrowienia od dzieci bawiących się przy drodze wynagradzały nam trudy wyprawy. W stolicy Laosu - Vientiane byliśmy gośćmi Ambasady RP. Dalsza podróż przez Laos w kierunku granicy z Wietnamem również nie była pozbawiona atrakcji. Do ciekawszych rzeczy, jakie nam się przytrafiły, można zaliczyć noclegi w świątyniach buddyjskich, dzięki którym poznaliśmy filozofię buddyzmu „od kuchni”. Przeciętny turysta podróżujący autobusem nie jest w stanie zobaczyć takich rzeczy. W wielu miejscach nasz jadłospis był bogaty w białko, jedliśmy np. smażone koniki polne. W Laosie zjeść można wszystko, co się tylko rusza, np. nietoperze, jaszczurki, a nawet szczury! Poza tym Laos to całkiem przyjemny kraj z dobrymi i tanimi guesthousami (w których również spaliśmy). We wschodniej części Laosu często towarzyszyły nam znaki ostrzegające przed minami. Od czasów wojny wietnamskiej Laos jest zaminowany i samodzielne poruszanie się po buszu może zakończyć się tragicznie. Po dwóch tygodniach przeprawy przez Laos dotarliśmy w końcu do Wietnamu.

Wietnam przywitał nas niespotykaną wręcz gościnnością. Już pierwszego dnia zostaliśmy ugoszczeni przez sympatyczną rodzinę. Od razu rozpoczęliśmy naukę języka wietnamskiego, ponieważ dwie córki z licznej rodziny mówiły świetnie po angielsku. Następnego dnia wybraliśmy się wspólnie na plażę nad

Morze Południowochińskie. Długo oczekiwana kąpiel w morzu była dla nas wspaniałym relaksem przed dalszą podróżą. Na plaży rozegraliśmy mecz piłki nożnej z Wietnamczykami, wygrywając 7:1 i broniąc honoru polskiego footballu w Azji. Jazda na rowerze po Wietnamie była na początku bardzo trudna. Powodem tego był bardzo duży ruch, brak jakichkolwiek przepisów drogowych, a najmniej przyjemne było częste używanie bardzo głośnych klaksonów przez kierowców (trąbienie w Wietnamie oznacza: uwaga jadę!). W związku z tym, kiedy tylko można było, uciekaliśmy z głównej drogi i jechaliśmy drogami bocznymi, a nawet plażą po mokrym piasku.

Dwa noclegi spędziliśmy w wyplatanych łódkach na plaży. Rano, w zamian za nocleg, rybacy prosili nas o pomoc w wyciąganiu sieci. Było to niezłą gimnastyką poranną, ponieważ sieć była ogromnych rozmiarów. Odwiedzając wioski w Wietnamie, często obdarowywani byliśmy przez miejscowych kokosami prosto z palm. Kokosy stanowiły więc ważny punkt naszego jadłospisu. Goszcząc w prywatnych domach, wielokrotnie gospodarze próbowali ożenić nas ze swoimi córkami. Zwiedziliśmy wiele pięknych miejsc, m.in.: Hue, Hoi An, marmurowe skały w okolicy Da Nang. W Wietnamie mieliśmy drobne problemy z policją, ponieważ nie jest powszechnym zjawiskiem w tym kraju to, że obcokrajowiec śpi u kogoś w domu. My jednak złamaliśmy tę żelazną regułę, chcąc poznać prawdziwą kulturę tego kraju. Za najcięższe momenty podczas jazdy uznaliśmy góry Hai Van Pass i podjazd do Dalat z poziomu morza na wysokość 1500 m n.p.m. (26 km podjazdu). Podróż przez Wietnam minęła bardzo przyjemnie, często podjeżdżały do nas osoby na skuterach i zapraszały na kawę, a nawet obiad do swojego domu. W Ho Chi Minh wstrząsnęły nami: Muzeum Wojny Wietnamskiej i dzielnica slamsów.

W Sajgonie jechaliśmy w maskach przeciwpylucznych z powodu bardzo dużego ruchu. Musieliśmy poruszać się bardzo ostrożnie, ponieważ na drogach walka toczy się o każdy centymetr asfaltu. W Cu Chi mieliśmy okazję postrzelać z Shot Gun i zobaczyć słynne tunele

Vietkongu. Ponieważ w Wietnamie spędziliśmy miesiąc, szokowaliśmy Wietnamczyków naszą znajomością ich języka. W wielu miejscach byliśmy naprawdę zjawiskiem na dużą skalę; ludzie patrzyli na nas jakby po raz pierwszy widzieli białego, dotykali naszych włosów na rękach, nogach, ponieważ oni nie są owłosieni. Powiemy szczerze, że bardzo dziwnie człowiek to odbiera, gdy czuje na sobie wiele spojrzeń i jest obmacywany.

Najlepszym wyjściem z sytuacji, gdy ktoś nas natrętnie obserwował, było użycie zwrotu: *Tai sao ban nhin toi? Toi ko phai la ma khong?* Oznacza to: Dlaczego się patrzysz? Czy wyglądam jak duch? Reakcja była natychmiastowa - w tył zwrot.

Pomimo wielu przyjemnych chwil były też momenty trudne (tak jak w życiu „raz na wozie raz pod wozem”). Jak wiadomo, pojechaliśmy w porę monsunową, co było naprawdę wielkim wyzwaniem. W górach w Wietnamie deszcz towarzyszył nam non-stop. W takich warunkach, przy wilgotności przekraczającej 90%, nasze ubrania nie chciały schnąć, a my sami zaciśaliśmy mocno zęby i jechaliśmy dalej.

Następnie rozpoczęła się przygoda z Kambodżą. Już pierwszego dnia spaliśmy w chacie bambusowej. Zostaliśmy ugoszczeni suszoną rybą, ryżem i gałkami palmy cukrowej. Najwięcej trudności przysporzyło nam zrywanie kory zębami. Kambodżańska droga przeszła nasze najgorsze wyobrażenia: brak asfaltu, niewidoczne dziury „na pół koła”, pokryte grubą warstwą błota, sprawiły, że nasza średnia prędkość nie przekraczała 10 km/h. Próby szybszej jazdy kończyły się upadkiem w straszne błoto. W końcu dotarliśmy do stolicy Phnom Penh, gdzie byliśmy gośćmi Ambasady RP.

W stolicy Kambodży niesamowite wrażenie zrobili na nas miejsca terroru Pol Pota i Pałac Królewski. Dalej, przemierzając Kambodżę, zachwycaliśmy się pięknem krajobrazu. Zalane pola ryżowe, wystające gdzieś 30-metrowe palmy i pasące się zwierzęta na zalanych polach sprawiały, że widok był niczym z baśni. Często przed rowerem widzieliśmy groźnie wyglądające jaskrawozielone węzoloty, które pelzając, bardzo szybko przecinały nam drogę. Pomimo pory monsunowej przyszło nam zmagać się z gorącym i suszą. Samochody poruszające się szutrową drogą o pięknej pomarańczowej barwie strasznie kurzyły za sobą. Kurz osadzał się wszędzie: na naszych spoconych ubraniach, a nawet w zębach i oczach. Często musieliśmy używać kropli do oczu. Kambodża jest aktualnie krajem bezpiecznym. Sprawia on momentami wrażenie, jakby czas zatrzymał się tutaj w XIX wieku. Wozy z drewnianymi kołami, ludzie polujący harpunami np. na węże, to częsty widok. Najlepszym dla nas miejscem noclegowym w Kambodży okazały się świątynie buddyjskie, ponieważ ludzie, w przeciwieństwie do tych z poprzednio odwiedzonych państw, żądali pieniędzy (czasami niebotycznych kwot) za przenocowanie

w domu, mimo że, można było to odebrać jako gościnność (oczywiście były wyjątki od reguły). Jedynym minusem noclegu w świątyni była pobudka o czwartej rano i brak prywatności. Hotele były oddalone o 100 km od siebie, a przejechanie takiego dystansu strasznie dziurawą drogą w ciągu jednego dnia było niemałym wyczynem, dlatego sypialiśmy tam rzadko. Nasz jadłospis w Kambodży był bardzo ubogi, jedliśmy np. węże z grilla, zupki instant.

W dalszej kolejności odwiedziliśmy piękne świątynie Sambor i Angkor. W drodze z Siem Reap do Angkor mieliśmy niesamowitą przygodę z dzikimi małpami, które ukradły nam banany (czyli obiad) z naszej sakwy. 20 km przed miejscowością Sisophon nasz sprzęt zawiódł po raz pierwszy - urwało się koło w przyczepce (przyczyną tego było 420 km fatalnej drogi, przeciążenie jej suvenirami i nadmierne ciśnienie w ogumieniu). W tej sytuacji złapaliśmy autostop i dojechaliśmy do najbliższego warsztatu, gdzie tokarz przerobił zawór na ośkę do naszej przyczepki. W Kambodży po raz pierwszy zobaczyliśmy, jak wyglądają mniszki. Obserwując spokojne życie Khmerów, niejednokrotnie zastanawialiśmy się, czy lepiej jest żyć w biedzie, ale bez gonitwy i problemów, tak jak tam, czy w takim stylu jak w Europie.

Na zakończenie wjechaliśmy z powrotem do Tajlandii, kraju o zdecydowanie wyższym standardzie życia, w którym ludzie są uśmiechnięci i równie gościnni. W Tajlandii znowu znaleźliśmy się pod opieką naszego sponsora. Zostaliśmy również zaproszeni do Ambasady RP, gdzie opowiadaliśmy zaproszonym gościom nasze przygody z podróży, która tym momencie dobiegła w końca.

Dariusz Pegza, Adrian Walentek

„NA KOLANACH?”

Danuta Kulesza

Tegoroczne, szóste już, Akademickie Spotkania Muzyczne, które odbyły się 16 listopada br. pod hasłem „Usta milczą, dusza śpiewa”, były rzeczywiście porywające jak aria z operetki Franciszka Lehara.

Od 1997 roku koncerty te są artystycznym wydarzeniem dzięki doskonałym twórczym pomysłom Janusza Siadlaka, dyrygenta chóru *Collegium Cantorum*, i oczywiście pracy całego zespołu. Tym razem oprócz znakomitego chóru naszej Uczelni wystąpili śpiewacy pochodzący z Częstochowy lub z nią związani - wszyscy znani w kraju i za granicą.

Od lewej: Janusz Siadlak, Piotr Lempa, Katarzyna Suska, Aleksander Z. Pinderak

Katarzyna Suska - absolwentka krakowskiej Akademii Muzycznej - debiutowała na scenie operowej podczas Festiwalu Flandryjskiego w 1986 roku. Zdobyła wiele nagród i wyróżnień, między innymi była finalistką konkursu Luciano Pavarottiego w Filadelfii. Otrzymała również Złotą Maskę za kreację *Carmen* Bizeta na scenie Opery Śląskiej. W swoim dorobku ma 10 płyt kompaktowych. Występuje na scenach operowych, a także uczestniczy w koncertach oratoryjnych i kameralnych.

Aleksander Zbigniew Pinderak urodził się w Częstochowie, od kilku lat mieszka w Austrii. W 1995 r. z wyróżnieniem ukończył studia wokalnno-aktorskie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Dreźnie. Jest związany z Operą Wiedeńską. Od 1998 r. jest członkiem Dworskiej Kapeli Muzycznej. Zdobywał wiele nagród na międzynarodowych konkursach w kategorii śpiewu operowego i oratoryjnego, plasując się w czołówce najlepszych wykonawców.

Artysta ma bardzo szeroki repertuar, począwszy od arii operowych, poprzez operetkę, muzykę kościelną aż do musicalu.

Piotr Lempa - absolwent Politechniki Częstochowskiej - swoją karierę artystyczną rozpoczął w akademickim chórze *Collegium Cantorum*, z którym odbył wiele tournée koncertowych do krajów Europy, do USA i Chin. Ma na swoim koncie wiele nagrań płytowych i telewizyjnych. Obecnie studiuje w Gdańskiej Akademii Muzycznej. Jest związany z Państwową Operą Bałtycką.

Janusz Siadlak - zaszczytne wyróżnienie dla „Najlepszego Dyrygenta”, za całokształt pracy artystycznej oraz za wybitne osiągnięcia w dziedzinie muzyki (nagrody wojewody i prezydenta miasta), a także tytuły „Twórcy Roku 2000” (plebiscyt Gazety Wyborczej) oraz „Człowieka Roku 2000” (Kapituła Życia Częstochowy) mówią same za siebie.

Członkowie chóru *Collegium Cantorum*, dla których śpiewanie jest pasją, pod kierunkiem dyrygenta J. Siadlaka odnoszą wiele sukcesów. Te ostatnio odnotowane to: I miejsce na Ogólnopolskim Turnieju Chórów „Legnica Cantat 33” oraz III miejsce i nagroda publiczności na Międzynarodowym Konkursie Muzyki Chrześcijańskiej na Białorusi.

Wykonawcom akompaniowała **Helena Christenko**, od ponad trzydziestu lat korepetytorka Opery Narodowej, towarzysząca wielu wybitnym solistom w ich tournée po krajach Europy.

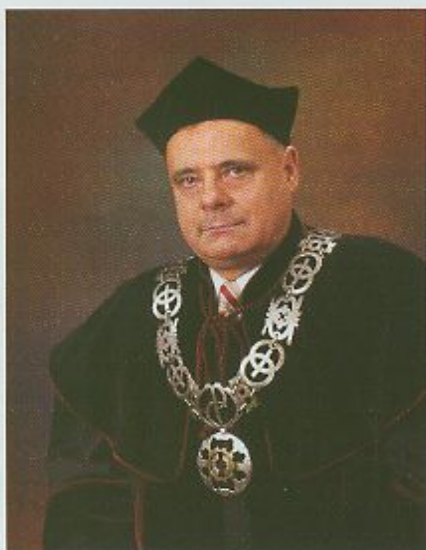
Nad całością czuwała i zebranych raczyła historyjkami i anegdotami z życia twórców **Danuta Węgrzyk**. Było ich tak dużo, że pełna podziwu dla erudycji i znajomości „okolic muzyki” prowadzącej koncert - nie zawsze wiedziałam, co akurat jest zapowiadane.

Na tegorocznych Spotkaniach Muzycznych, przy zapelnionej do ostatniego miejsca widowni - nie zabrakło również honorowych gości: rektora naszej Uczelni profesora Henryka Dyi i prezydenta miasta Częstochowy Tadeusza Wrony.

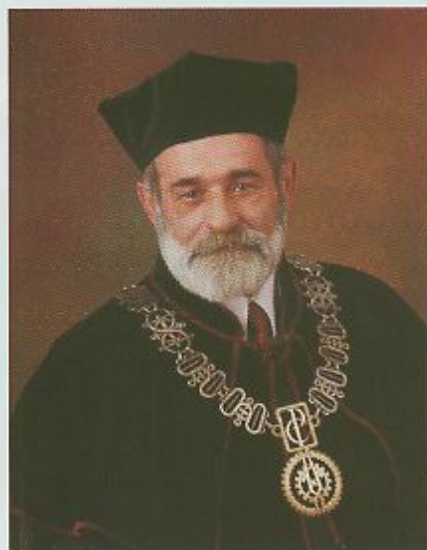
Ze sceny rozbrzmiewały znane, piękne arie takich kompozytorów, jak: G. Verdi, G. Bizet, F. Cilea, W.A. Mozart, J. Strauss, S. Moniuszko, F. Lehar, A. Bobuville, F. Lewe, J. Bock, A. Lloyd Webber, L. Bernstein czy F. Sartori. Toteż zasłużonym owacjom nie było końca.

Ale - nic nie ujmując doskonałym występom - rozpoznałem (bodaj tylko w naszym mieście) zwyczaj oklaskiwania wykonawców na stojąco wydaje mi się mocno przesadzony. Co skromniejszych artystów (pamiętam występ w częstochowskiej filharmonii Jacka Wójcickiego, który z zażenowaniem prosił widownię, aby usiadła) wprowadza on w zakłopotanie. Jestem przekonana, że tak naprawdę na aplauz na stojąco ma ochotę kilkanaście osób, a reszta - cóż, wstaje również, bo jakaż przyjemność zamiast kłaniających się artystów oglądać dolną część pleców widzów przed nami.

Z niepokojem myślę, co nam pozostanie, gdy nasze miasto odwiedzi zasłużony nestor sceny - czyżby kolana?

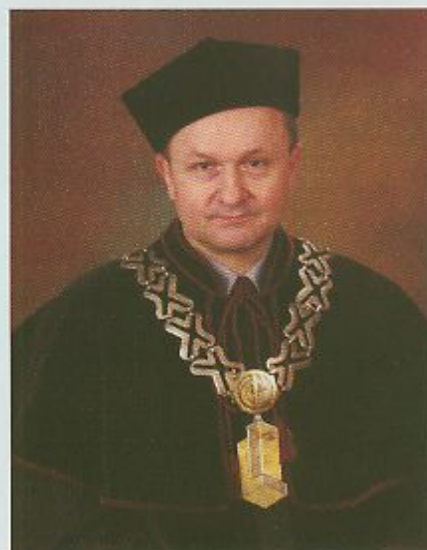
Dziekan Wydziału Inżynierii Mechanicznej
i Informatyki
dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz.

Dziekan Wydziału Inżynierii Procesowej,
Materiałowej i Fizyki Stosowanej
dr hab. inż. Jerzy Siwka prof. PCz.

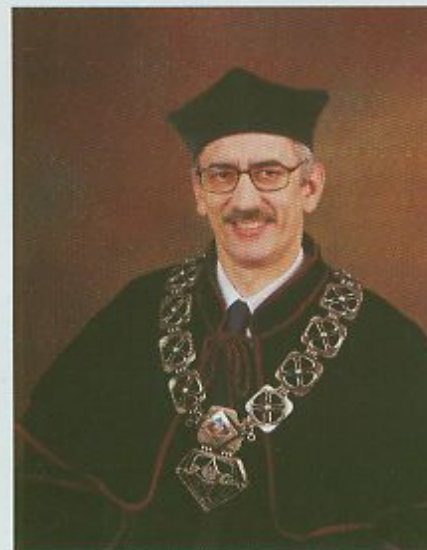
Dziekan Wydziału Elektrycznego
dr hab. inż. Andrzej Roman prof. PCz.

Dziekan Wydziału Budownictwa
dr hab. inż. Sławomir Kosiński prof. PCz.

Dziekan Wydziału Inżynierii
i Ochrony Środowiska
dr hab. inż. Marta Janosz-Rajczyk prof. PCz.

Dziekan Wydziału Zarządzania
dr hab. Janusz Szopa prof. PCz.

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2002/2003

